

Opinnäytetyö (YAMK)

Palveluliiketoiminnan koulutusohjelma

Restonomi (ylempi AMK)

2014

Risto Suuronen

ERITYISOPISKELIJAN KANSAINVÄLINEN TYÖSSÄOPPIMINEN

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (YAMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Palveluliiketoiminnan koulutusohjelma | Aikuiskoulutus

Toukokuu 2014 | 68

Ohjaaja Eija Koivisto

Risto Suuronen

ERITYISOPISKELIJAN KANSAINVÄLINEN TYÖSSÄOPPIMINEN

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli erityisopiskelijoiden kansainvälisen työssäoppimisen hyvien käytäntöjen kehittäminen ja se miten se tukisi heidän ammatillista kehittymistään. Työssä pyrittiin myös selvittämään onko kansainvälisellä työssäoppimisella vaikutusta opiskelijoiden työllistymiseen. Yhdenvertaisuusperiaatteen mukaan mahdollisuudet kansainvälistymiseen pitäisi tarjota myös heikommassa asemassa oleville opiskelijoille.

Työn teoriaosuudessa tarkasteltiin kansainvälistymistä Raision seudun koulutuskuntayhtymässä ja ammatillisessa koulutuksessa yleisesti. Tässä osiossa tarkasteltiin myös Suomessa toimivien erityisoppilaitosten kansainvälistymisprojekteja ja erityisopiskelijoiden kansainvälistymisen tulevaisuudennäkymiä. Kansainvälisyys ja työllistyminen olivat myös tarkasteltavana

Työn empiirinen osuus koostuu kolmen Naantalın ammattiopiston opiskelijan työssäoppimisjaksosta Espanjassa Fuengirolassa syksyllä 2013. Aineisto kerättiin osallistuvasti havainnoiden, lisäksi analysoitiin opiskelijoiden matkaraportteja ja CIMOLLE palautettuja osallistujien raportteja.

Opinnäytetyössä selvisi se, että koko EU:n alueella halutaan edistää kansainvälistä työssäoppimista. Yhteiskunnallisesti se nähdään myös merkittävänä asiana. Työnantajat arvostavat taitoja, joiden voidaan olettaa kehittyvän kansainvälisen työssäoppimisen aikana, mutta rekrytointitilanteessa näitä taitoja ei kuitenkaan osata tunnistaa. Koulujen toiminnassa kansainvälisyys on usein irrallaan jokapäiväisestä toiminnasta omana erityisalueenaan. Tämä vaikeuttaa kansainvälisen työssäoppimisen huolellista ennakkosuunnittelua.

ASIASANAT:

Erityisopetus, kansainvälisyys, työssäoppiminen

MASTER´S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Master´s Degree programme in Hospitality Management | Adult Education

May 2014 | 68

Instructor Eija Koivisto

Risto Suuronen

SPECIAL STUDENT´S INTERNATIONAL ON-THE JOB LEARNING

The aim of this study was to research and thus developed the best practices for students with special needs when working abroad as a part of their studies and how would this experience develop their professional skills. The one aspect of this study was to determine the effect of these experiences on the employability. The principal of equality should provide of the same kind for all students.

The theoretical section of the study explains the ways of internationalism in Raisio Regional Education and Training Consortium and vocational education in general. The cross border mobility of vocational school´s that offer education for special needs were also taken in inspected. The future trends of cross border mobility were also considered as well as employability.

The empirical part of this study consist of observing three students of Naantali Vocational College when they had their on job learning period in Fuengirola, Spain in the autumn 2013. A part of the source material was gathered from the student´s travel report and questionnaire to the Center of International Mobility.

The result of the study was that the cross border mobility should be developing further between European countries. It has also seen to have remarkable societal benefits. However, employers see this kind of experience as strength but do not recognize this enough when recruiting. The internationalism in schools is often seen as a separate subject of education and this may make it difficult to plan beforehand.

KEYWORDS:

Internationalism, learning on the job, students with special needs

SISÄLTÖ

KÄYTETYT LYHENTEET (TAI SANASTO)	7
1 JOHDANTO	8
1.1 Opinnäytetyön tavoite ja rajaukset	8
1.2 Työssä käytetyt menetelmät	9
2 RASEKO JA NAANTALIN AMMATTIOPISTO	11
2.1 Raision seudun koulutuskuntayhtymä Raseko	11
2.2 Erityisopetus Naantalinn ammattiopistossa	11
2.3 Kansainvälisyys Raision seudun koulutuskuntayhtymässä	14
3 KANSAINVÄLISYYS AMMATILLISESSA KOULUTUKSESSA	18
3.1 Kansainvälisyyden muotoja	18
3.2 Ammatillinen koulutus ja liikkuvuus eurooppalaisessa viitekehysessä	19
3.2.1 Tilastoja liikkuvuudesta	21
3.2.2 Kansainvälinen liikkuvuus ja CIMO	22
3.3 Erityisoppilaitosten kansainvälisyysprojektit	24
3.3.1 Esimerkkejä oppilaitosten kansainvälisyysprojekteista	25
3.3.2 Erityisopiskelijoiden kansainvälistymisen tulevaisuudennäkymiä	26
3.4 Kansainvälisyys ja työllistyminen	28
3.4.1 Kansainvälinen osaaminen	30
4 TYÖSSÄOPPIMINEN FUENGIROLASSA	33
4.1 Matkan ennakkovalmistelut	34
4.1.1 Opiskelijavalinta	35
4.1.2 Kirjeenvaihtoa ennen matkaa	36
4.1.3 Matka- ja majoitusjärjestelyt	36
4.2 Fuengirola ja Suomela	38
4.3 Opiskelijoiden raportti Leonardo da Vinci liikkuvuushankkeesta	39
4.4 Poimintoja opiskelijoiden matkaraporteista	43
4.5 Ohjaavan opettajan kommentteja	45
4.5.1 Opiskelijoiden toiminta	46
4.5.2 Isänpäivälounaan valmistaminen	47
4.6 Suomela työssäoppimispaikkana	50

4.7 Kehittämiskohteita	50
4.7.1 Erityisopiskelijoiden kansainvälistymisessä huomioitavaa	51
4.7.2 Verkostoituminen auttaa kansainvälistymisessä	51
4.7.3 Kansainvälistymisen merkitys	52
4.8 Tutkimuksen reliabelius ja validius	54
5 YHTEENVETO	55
LÄHTEET	57

LIITTEET

Liite 1. Osallistujan raportti. Leonardo da Vinci liikkuvuushankkeet

KUVAT

Kuva 1. Girasol-kiinteistö Fuengirolassa	39
Kuva 2. Suomelan keittiö	43
Kuva 3. Ruta de la tapa erótica-mainos	44
Kuva 4. Opiskelijat tarjoamassa isänpäivälounasta	49

KUVIOT

Kuvio 1. Koulujen kansainvälisyyden muodot (Mattila 2013).	18
Kuvio 2. Erasmus+ ohjelma (Hartwell 2014).	23
Kuvio 3. Kansainvälisen osaamisen merkitys rekrytointilanteessa.(Siivonen, 2013, 30, mukaellen).	29
Kuvio 4. Työnantajien arvio eri ominaisuuksien merkityksestä rekrytointilanteessa (Siivonen 2013, 33).	31
Kuvio 5. Tunnistettu kansainvälisyys. (Siivonen 2013, 25)	32

TAULUKOT

Taulukko 1. Havainnoinnin lajit. (Hirsjärvi ym. 2013, 214).	9
Taulukko 2. Rasekon opiskelijat 2013. (Raseko 2013)	11
Taulukko 3. Hojksin perusteet (Suomen virallinen tilasto, 2009).	13
Taulukko 4. Kv- liikkuvuudet Raekossa. (Koivisto 2014 b).	15
Taulukko 5. Rasekon kv-hankkeet vuosille 2014–2015. (Koivisto 2014 b).	16
Taulukko 6. Suomesta lähtevien opiskelijoiden liikkuvuus koulutusaloittain suhteessa koulutuksensa aloittaneisiin. (Korkala 2012, mukaellen).	22
Taulukko 7. Opiskelijoiden vastaukset ulkomaanjakson sisällöstä	40
Taulukko 8. Oppimistulosten arviointi	41

KÄYTETYT LYHENTEET (TAI SANASTO)

Raseko	Raision seudun koulutuskuntayhtymä
Nao	Naantalin ammattiopisto
HOJKS	Henkilökohtainen opiskelun järjestämistä koskeva suunnitelma
Hotraca-ala	Hotelli- ravintola- ja catering-ala
Kv-koordinaattori	Kansainvälisyyskoordinaattori
Sote	Sosiaali- ja terveysala
Opo	Opinto-ohjaaja
Atto-aineet	Ammattitaitoa täydentävät tutkinnon osat, äidinkieli, kielet, matematiikka, fysiikka, kemia
CIMO	Center of International Mobility

1 JOHDANTO

Kansainvälisyys on arkipäivää, yhä useammalla työpaikalla toimitaan monikulttuurisessa ympäristössä ja palvellaan kansainvälisiä asiakkaita. Kielitaidon lisäksi korostuvat taidot toimia erilaisissa toimintakulttuureissa. Kaikkiin ammatillisten perustutkintojen tutkinnonosiin sisältyy kansainvälisyysosaaminen.

Opetus- ja kulttuuriministeriön Tulevaisuuskatsauksessa todetaan, että kansainvälisen kilpailukyvyn kehittäminen edellyttää myös ammatillisen koulutuksen kansainvälistymistä. Opiskelijoilla tulee olla entistä paremmat valmiudet työskennellä kotimaan kansainvälistyvillä työpaikoilla ja myös tehtävissä ulkomailla. (Koivisto 2014, 3 a).

Euroopan Unionin koulutuspoliittiset tavoitteet tukevat kansainvälistymistä ammatillisessa koulutuksessa. Nuorisokoulutuksen ja työssäkäyvän väestön tietotaitojen täytyy vastata nykyajan globaaleihin haasteisiin. Ammatillisen koulutuksen visiona on olla vetovoimainen, relevantti, saatavilla kaikille, joustava ja eurooppalaista liikkuvuutta tukeva. Tavoitteeksi vuosille 2011–2020 on asetettu elinikäinen oppiminen, liikkuvuuden lisääminen, koulutuksen laatu, erityisryhmien koulutus sekä luova, innovatiivinen ja yrittäjämäinen ajattelu koulutuksen osana. (Koivisto 2014, 3-4 a).

1.1 Opinnäytetyön tavoite ja rajaukset

Tämän työn tavoitteena on erityisopiskelijan kansainvälisen työssäoppimisen hyvien käytäntöjen kehittäminen. Tavoitteena on selvittää mitä, kansainvälisyys tarkoittaa erityisryhmille, ja miten se tukee heidän ammatillista kehittymistään. Työssä pyritään myös selvittämään, onko kansainvälisellä työssäoppimisella vaikutusta erityisopiskelijoiden työllistymiseen ja työnantajien käsityksiä kansainvälistymisen merkityksestä rekrytoinnissa.

1.2 Työssä käytetyt menetelmät

Kvalitatiivisen tutkimuksen keskeisiä piirteitä on se, että aineiston keruu on kokonaisvaltaista, ja se toteutetaan todellisissa tilanteissa. Tässä menetelmässä nähdään ihminen tiedonkeruun välineenä, luotetaan omiin havaintoihin ja keskusteluihin tutkittavien kanssa. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa pyritään tarkastelemaan aineistoa monitahoisesti ja paljastamaan odottamattomia seikkoja. Siinä käytetään menetelmiä, joilla tutkittavien omat näkemykset tulevat esille ja tutkimussuunnitelmaa muutetaan joustavasti olosuhteiden mukaan. Aineistoa käsitellään ainutkertaisena ja tulkitaan sitä sen mukaisesti. Kohdejoukko valitaan tarkoituksenmukaisesti. (Hirsjärvi ym. 2013, 214).

Aineiston keruun välineeksi valittiin havainnointi. Havainnoinnin etuna on se, että sen avulla päästään keräämään suoraa tietoa ryhmien ja organisaatioiden toiminnasta luonnollisissa ympäristöissä kuvaamaan todellista maailmaa. Varjopuolena voidaan pitää sitä, että havainnoija saattaa suhtautua emotionaalisesti tilanteeseen. Havainnointi vie myös runsaasti aikaa. (Hirsjärvi ym. 2013, 213).

Havainnointi voidaan jaotella taulukon 1 mukaan systemaattiseen ja osallistuvaan havainnointiin.

Taulukko 1. Havainnoinnin lajit. (Hirsjärvi ym. 2013, 214).

Systemaattinen havainnointi	Osallistuva havainnointi
systemaattista jäseneltyä	vapaasti tilanteessa muotoutuvaa
havainnoija ulkopuolinen toimija	havainnoija ryhmän toimintaan osallistuva

Systemaattinen havainnointi tehdään usein laboratoriossa tai tarkasti rajatuissa tutkimushuoneissa. Yleensä siihen laaditaan tarkka luokittelu ja niitä käytetään asiantuntevasti. Osallistuvassa havainnoinnissa tutkija osallistuu toimintaan.

Tutkija pyrkii pääsemään ryhmän jäseneksi. Keskeistä on myös se, että tutkija ei sekoita havaintoja ja omia tulkintojaan niistä. (Hirsjärvi ym. 2013, 216–217).

Tämä tutkimus on tehty osallistuvasti havainnoiden. Työn empiirinen osuus koostuu opiskelijoiden kaksiviikkoisen matkan havainnoinnista todellisissa tilanteissa. Tiedonkeruu tapahtui havainnoiden ja keskustellen ryhmän kanssa. Kohdejoukko oli valittu tarkoituksenmukaisesti juuri tälle matkalle osallistuvista opiskelijoista. Lisäksi tutkimusmateriaaleina on käytetty opiskelijoiden matkan jälkeen tekemää matkaraporttia ja CIMO: lle palautettua kyselykaavaketta.

2 RASEKO JA NAANTALIN AMMATTIOPISTO

2.1 Rasion seudun koulutuskuntayhtymä Raseko

Rasion seudun koulutuskuntayhtymän (Raseko) omistajina on kuusi varsinais-suomalaista kuntaa: Masku, Mynämäki, Naantali, Nousiainen, Raisio ja Rusko. Päätöksenteosta vastaa 12 jäseninen yhtymävaltuusto. Kuusijäseninen yhtymähallitus toimii koulutuskuntayhtymän toimeenpanoelimenä. Johtoryhmään kuuluvat tulosityksiköiden rehtorit, johtava koulutustarkastaja ja talousjohtaja. Johtoryhmää johtaa koulutuskuntayhtymän johtava rehtori. Kuntayhtymässä työskentelee n.260 henkilöä. Koulutusta Rasekossa järjestetään seuraavissa yksiköissä: Rasion ammattiopisto, Rasion kauppaopisto, Naantalin ammattiopisto, Mynämäen käsi- ja taideteollisuusopisto, aikuiskoulutuskeskus Timali ja Rasion oppisopimustoimisto. (Raseko, 2013).

Virallisena tilastointipäivänä 23.10.2013 Rasekon eri toimipisteissä oli perustutkinto-opiskelijoita 1966. (Taulukko 2).

Taulukko 2. Rasekon opiskelijat 2013. (Raseko 2013)

Rasion ammattiopisto	635
Naantalin ammattiopisto	277
Rasion kauppaopisto	295
Timali	103
Mynämäen käsi- ja taideteollisuusopisto	198
Oppisopimusopiskelijoita oli yhteensä	458

2.2 Erityisopetus Naantalin ammattiopistossa

Erityisopetusta järjestetään opiskelijoille, jotka tarvitsevat erityistä tukea tai opiskelijahuollon palveluja selviytyäkseen opinnoistaan. Opetusta voidaan an-

taa ammatillisessa erityisoppilaitoksessa, ammatillisten oppilaitosten erityisopetuksen linjoilla ja erityisryhmissä. Erityisopetusta annetaan myös ammatillisissa oppilaitoksissa integroituna samoihin ryhmiin muiden opiskelijoiden kanssa, kansanopistoissa, kansalais- ja työväenopistoissa, aikuiskoulutuskeskuksissa ja oppisopimuskoulutuksena. (Oph, 2014).

Inklusiivisen näkökulman mukaan oppimisympäristöä kehitetään niin, että se on esteetön niin rakenteellisesti kuin pedagogisesti. Ajatuksena on, että kaikki opiskelijat voivat edetä opinnoissaan tasavertaisesti samoissa oppimisympäristöissä. Opiskelijan tarvitsema erityinen tuki annetaan normaaleissa oppimisympäristöissä. Tavoitteena on koulutuksellinen tasa-arvo. Myös pienryhmässä opiskelu ja yksilöllistäminen tarjoavat parhaat oppimisympäristöt jokaiselle. Integraatiossa pyritään koulutus järjestämään yhteisten koulutuspalvelujen yhteydessä ja niihin sulautettuna, mikäli opiskelija ei saavuta perustutkinnon T1 tason ammattitaitovaatimuksia voidaan opetus mukauttaa. Opiskelijan on kuitenkin saavutettava mahdollisimman paljon saman pätevyyden, kuin muussa ammatillisessa koulutuksessa (Jamk, 2010).

Erityisopetusta Naantalın ammattiopistossa (Nao) voi saada integroituna opiskelijana yleisopetuksen ryhmässä, tai pienryhmässä. Pienryhmäopetusta on ainoastaan hotraca-alalla. Opetusta myös mukautetaan tarvittaessa. Mukautus tehdään joka oppiaineessa erikseen. Päätöksen mukautuksesta tekee aineen opettaja keskusteltuaan opiskelijan kanssa. Kun kyseessä on alaikäinen opiskelija, otetaan huoltaja mukaan keskusteluun. Huomioitava on kuitenkin, että sote-puolella ei ammatillisia aineita voida mukauttaa.

Erityistä tukea vaativalle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (hojks). Hojksin perusteena käytetään opiskelijan siirtotietoja edellisestä oppilaitoksesta, lähtötasotestejä, opettajien havaintoja ja lääkärintodistuksia. Hojksin laadinnassa on käytettävä tilastokeskuksen virallista luokittelua.

Taulukko 3. Hojksin perusteet (Suomen virallinen tilasto, 2009).

01	Hahmottamisen, tarkkaavaisuuden ja keskittymisen vaikeudet (esim. ADHD, ADD)
02	Kielelliset vaikeudet (esim. vaikea lukiongelma, dysfasia, dyslexia)
03	Vuorovaikutuksen ja käyttäytymisen häiriöt (esim. sosiaalinen sopeutumattomuus)
04	Lievä kehityksen viivästyminen (opiskelijalla laajoja oppimisvaikeuksia)
05	Vaikea kehityksen viivästyminen; keskivaikea tai vaikea kehitysvamma
06	Psyykkiset pitkäaikaissairaudet (mielenterveyden ongelmat, päihdekuntoutujat)
07	Fyysiset pitkäaikaissairaudet (kuten allergia, astma, diabetes, epilepsia, syöpä)
08	Autismiin tai Asbergerin oireyhtymään liittyvät oppimisvaikeudet
09	Liikkumisen ja motoristen toimintojen vaikeus (tuki- ja liikuntaelinvammat, cp-oireyhtymä, lyhytkasvuisuus)
10	Kuulovamma
11	Näkövamma
12	Muu syy, joka edellyttää erityisopetusta

Ryhmänohjaaja laatii Hojksin yhdessä opiskelijan ja hänen huoltajansa kanssa. Tarvittaessa mukaan otetaan kuraattori, erityisopettaja, opinto-ohjaaja tai muita tukihenkilöitä.

Tukea opintoihin Naantalin ammattiopistossa pyritään antamaan eri menetelmillä, joista pienryhmäopetus voidaan nähdä tukitoimena jo sellaisenaan. Pienryhmäopetuksessa voidaan opiskelijoille antaa henkilökohtaisempaa opetusta ja ohjausta, koska ryhmässä on korkeintaan kymmenen opiskelijaa. Tärkeänä tukitoimena on mahdollisuus saada lisäopetusta opiskeltavassa aineessa. Teoriatunneilla kirjoitettava materiaali voidaan jakaa opiskelijoille ennalta monistee-

na, jolloin opetettavan asian seuraaminen helpottuu. Joillakin opiskelijoilla saattaa olla vaikeuksia lukea mustaa tekstiä valkoiselta paperilta, tätä vaikeutta voidaan helpottaa käyttämällä värikalvoja tai värillisiä kopioita. Keskittymistä helpottamaan voidaan käyttää keinuvaa istuma-alustaa ja stressipalloja. Oppilaitoksessa työskentelee myös yksi koulunkäynnin ohjaaja, jonka apua voidaan käyttää niin luokkahuoneopetuksessa, kuin työsaleissakin. Kokeet on mahdollista suorittaa suullisesti ja ne voi suorittaa yksin häiriötekijöistä vapaassa tilassa, myös kuulosuojaimia voidaan käyttää. Opetuksessa käytetään selkeää struktuuria ja asiat pyritään sanomaan lyhyesti ja ytimekkäästi. Myös opinto-ohjaajan, kuraattorin ja terveydenhoitajan tukitoimet ovat usein tarpeellisia erityisryhmien opiskelijoille.

Mikäli opinnot eivät tukitoimista huolimatta etene voidaan yrittää vaihtaa oppimisympäristöä ja suorittaa tutkinnon osia laajennettuna työssäoppimisena tai työpajaopetuksena. Muutamia kokeiluja laajennetusta työssäoppimisesta on jo saatu. Ongelmaksi on muodostunut ammattitaitoa täydentävien tutkinnon osien suorittaminen työssäoppimisjakson aikana.

2.3 Kansainvälisyys Raision seudun koulutuskuntayhtymässä

Rasekossa kansainvälisestä liikkuvuudesta vastaa kv-koordinaattori. lisäksi eri yksiköissä on kansainvälisyysvastaavat. Kiinnostus liikkuvuuteen niin opettajien kuin opiskelijoidenkin keskuudessa on kasvussa. Taulukossa 4 esitetään kv-liikkuvuudet Rasekossa vuosina 2012–2014. Mukana ovat opettajien ja opiskelijoiden liikkuvuudet.

Taulukko 4. Kv- liikkuvuudet Raekossa. (Koivisto 2014 b).

Yksiköt	Liikkuvuudet 2012	Liikkuvuudet 2013 (alustava)	Liikkuvuusarvio 2014
Raseko	6	5	6-7
NAO	6	6	2-3
MKTO	7	4	1-2
RAO	x	7	4-5
RKO	10	9	3-4
TIMALI	x	x	?
NAO(opiskelijat)	9	10	10–11
MKTO (opiskelijat)	13	2	6-8
RAO(opiskelijat)	x	6	12–14
RKO (opiskelijat)	3	6	9-11

Rasekon tavoitteena on lisätä opiskelijoiden ja opetushenkilöstön liikkuvuutta vuoteen 2016 mennessä: Pitkäkestoista opiskelijaliikkuvuutta 30 % (>4vko). Opettajien kansainvälisiä työelämäjaksoja ja muuta liikkuvuutta 20 %. Ammatillisen koulutuksen opintosuoritusten siirtojärjestelmä (ECVET) testataan käytännössä kv-liikkuvuuden avulla. (Koivisto 2014).

Henkilöstön kansainvälisyysosaaminen tullaan ottamaan huomioon täydennyskoulutuksessa. Kv-projekteihin osallistuvilta opettajilta edellytetään tietämystä muiden maiden koulutusjärjestelmästä ja työelämästä. Virtuaalisten oppimisympäristöjen (moodle, blogit ja skype) tuntemus ja tietotekniset taidot ovat tärkeä osa kansainvälisessä toiminnassa. (Koivisto 2014).

Rasekossa on käynnissä ja suunnitteilla lukuisia kv-hankeprojekteja. Opiskelijoiden liikkuvuushankkeessa (OPMS), jossa Raseko on koordinaattorina, on saatu EU-rahoitusta 71 000 €/2vuotta ja hankekausi on syksy 2013-toukokuu

2015. Hankkeessa toteutetaan 6-8 viikon työssäoppimisjaksoja Saksaan, Espanjaan, Sveitsiin, Ruotsiin ja Pohjois-Irlandiin. Rahoitus tähän hankkeeseen tulee kansainvälisen liikkuvuuden keskukselta (CIMO), johon tehdään myös loppuraportointi. (Koivisto 2014).

Merkittävä on myös WebLab-innovaation siirtohanke, jossa Raison ammattiotiston auto-osasto on mukana. Hankkeen tavoitteena on kehittää osaamista web-pohjaisessa laboratoriossa, kehittää monikulttuurisia taitoja, liittää työharjoittelu kiinteämmäksi osaksi opiskelijan ammatillisten taitojen kasvua ja sisällyttää yksilölliset oppimistavoitteet paremmin ulkomaan harjoittelujaksoon. Taulukossa 5 esitetään Rasekon kv-liikkuvuushankkeita vuosille 2014–2015. (Koivisto 2014).

Taulukko 5. Rasekon kv-hankkeet vuosille 2014–2015. (Koivisto 2014 b).

Hanke	Toimijat	Toiminnan muodot	2014-2015
Opiskelija-liikk.(OPMS)	NAO,MKTO,RAO,RKO	Opiskelijaliikkuvuus	n 30 liikkuvuusjaksoa (6-8 vko)
Innovaatiosiiro WebLab	RAO/Raseko	Asiantuntija-liikk./kehittäminen	6 kokousta+ opiskeija-liikk.pilotointi
EREIVET	NAO/RAO/RKO	Asiantuntija-liikk./kehittäminen	6 kokousta
Kam´oon China 6	NAO/RAO/RKO	Asiantuntija-liikk./opiskelijaliikk.	10 liikkuvuusjaksoa
MILLI-hanke (suunnitteilla)	Turun AMK/RKO/Kaarina n lukio	Kumppanuushanke	?
PIC2 (suunnitteilla)	NAO/MKTO/RAO/RKO/TIMALI	Asiantuntijaliikkuvuus/työelämäjaksot	Liikkuvuusjaksoja toteutuu vasta 2015)
Kam´oon China 7 (suunnitteilla)	NAO/RAO/RASEKO	Asiantuntija-liikk./opiskelijaliikk.	10 liikkuvuusjaksoa

Thaimaaverkosto (suunnitteilla)	NAO/Raseko	Pääkoordinaatto-ri/opiskelija- ja asiantuntijaliikkuvuus	8 liikkuvuusjaksoa (Rasekosta)
24h yrittäjyysleirihanke (suunnitteilla)	NAO/MKTO/RAO/RKO/Raision lukio?	Leirit+ asiantuntija- ja opiskelijaliikk.	20 liikkuvuutta

Kotikansainvälistyminen on myös kiinteä osa Rasekon toimintaa. Kuntayhtymässä järjestetään kansainvälisyyteen liittyviä teemapäiviä esimerkiksi Timalin kulttuuripäivä, jossa maahanmuuttajataustaiset opiskelijat esittelevät oman kotimaansa kulttuuria. EU:n elinikäisen oppimisen ohjelman kautta oppilaitos voi saada apulaisopettajan toisesta EU maasta. Apulaisopettajan vaihtojakso kestää 13 - 45 viikkoa. Apulaisopettajan avulla voidaan elävöittää opetusta ja rohkaista opiskelijoita kommunikoimaan vieraalla kielellä. Kansainvälisyyteen liittyvien teemapäivien suunnittelussa ja ohjelmassa voidaan hyödyntää oppilaitoksessa opiskelevien tai opettavien maahanmuuttajataustaisten henkilöiden osaamista. (Koivisto 2014, 7 a).

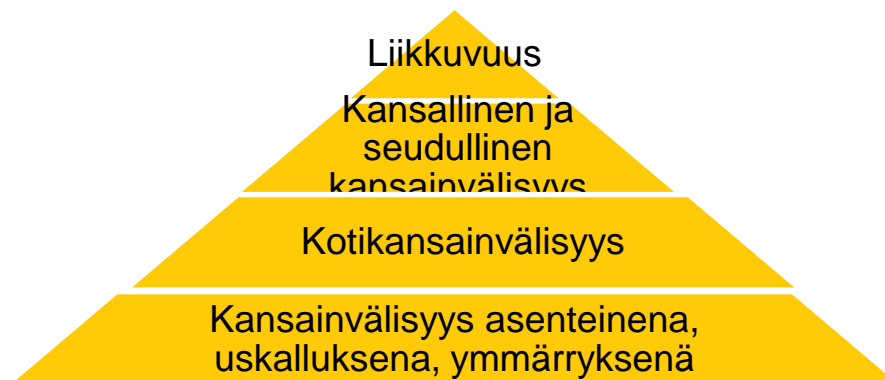
Opinnäytetyössäni tarkastellaan Naantalinnon ammattiopiston hotelli-ravintola- ja catering (hotraca)-alan pienryhmäopiskelijoiden kansainvälistymistä. Naantalinnon ammattiopistossa järjestetään koulutusta sosiaali- ja terveysalalla (sote) ja hotraca- aloilla, ja se on osa Raision seudun koulutuskuntayhtymää

3 KANSAINVÄLISYYS AMMATILISESSA KOULUTUKSESSA

Valtiovallan taholla on kansainvälisyys nähty yhtenä keskeisenä kehittämisen kohteena. Opetusministeriön kehittämissuunnitelmassa vuosille 2007–2012 todetaan kansainvälistymisen olevan globaalien kilpailun menestymisen edellytys. Toisen asteen eurooppalainen yhteistyö on vahvistunut ns. Kööpenhaminan prosessin jälkeen. Yhteistyön tavoitteena on lisätä ammatillisen koulutuksen vetovoimaa ja ammatillisen osaamisen vertailtavuutta Euroopassa. Tutkintojen vertailtavuutta kehitetään yhteisellä eurooppalaisella viitekehysellä (EQF) samoin kehitetään ammatillisen koulutuksen opintosuoritusten siirtojärjestelmää (ECVET). Kansainvälistymistä kehitetään myös OECD:n tasolla. Opiskelijoiden ja opetushenkilöiden liikkuvuutta edistetään. Tavoitteena on lisätä liikkuvuutta vuositasolla 30 %. Yhteistyötä lisätään myös Euroopan unionin ulkopuolelle. (OKM 2007, 42–43).

3.1 Kansainvälisyyden muotoja

Kansainvälisyys on muutakin, kuin liikkuvuutta ulkomaille tai ulkomailta Suomeen. Mattila (2013), on esittänyt koulujen kansainvälisyyden tasot, jossa kuvataan toimintaan osallistuvat ja sen missä toiminta tapahtuu.

Kuvio 1. Koulujen kansainvälisyyden muodot (Mattila 2013).

Pyramidin tasot osoittavat myös toimintaan osallistuvien määrää. Alimmalla askelmalla tapahtuva toiminta voidaan nähdä tapahtuvan yksilön pään sisällä, perustua yksilön tapaan havainnoida se koskee kaikkia. Tällä tasolla koulujen kansainvälisyyskasvatuksella sekä kulttuuri- ja kielikasvatuksella on keskeinen asema. Tavoitteena on oppia ymmärtämään kulttuurien moninaisuus ja suvaitsevaisuus erilaisuutta kohtaan. Toiseen tasoon liittyy alueellinen kansainvälisyys, virtuaalinen kansainvälisyys, kielten opetus ja media. Kolmannella tasolla korostuu oppilaitosten välinen yhteistyö ja yhteistyö kansainvälisten yritysten sekä yhteistyötasojen kanssa kansainvälisen toiminnan järjestämiseksi. Neljäs taso kuvaa kansainvälistymistä ulkomailla. (Mattila 2013).

Tulevaisuudessa kansainvälisyyskasvatus kouluissa korvataan globaalikasvatuksella. Sen tavoitteena on herätellä nuorten luovaa ja kriittistä ajattelua, erilaisuuden ymmärtämistä ja yhteiskunnallisten taitojen oppimista. Tavoitteena on kyky ymmärtää monimutkaisia ilmiöitä, epävarmuuden sietokykyä ja valmiutta muutokseen. (Siekinen 2013, 16).

3.2 Ammatillinen koulutus ja liikkuvuus eurooppalaisessa viitekehyksessä

Euroopan unionin jäsenmaiden keskuudessa on ammatillisen koulutuksen kehittämistä ja kansainvälistä liikkuvuutta pidetty merkittävänä tavoitteena.

Vuonna 2000 Lissabonissa ja vuonna 2002 Barcelonassa kokoontunut Eurooppa-neuvosto totesi, että Euroopan koulujärjestelmästä tehdään maailmanlaajuisen esikuva vuoteen 2010 mennessä. Korkealaatuisella ammatillisella koulutuksella nähtiin olevan suuri merkitys liikkuvuudelle, työllistettävyydelle, kilpailukyvyille ja sosiaaliselle osallistuvuudelle. (Europa 2011).

Viimeisin asian tiimoilta annettu tiedote on Bruggen julkilausuma vuodelta 2010. Siinä esitetään pitkän aikavälin tavoitteet ammatilliselle koulutukselle vuosiksi 2011–2020.

Eurooppalaisten tutkintojen viitekehys (EQF) kuvaa oppijan tietoja, taitoja ja pätevyyttä riippumatta siitä, miten taidot on hankittu. Se auttaa vertailemaan

tutkintojen ja koulutusjärjestelmien vastaavuuksia eri jäsenmaissa. Järjestelmässä on mukana yleissivistävä, ammatillinen ja korkeakoulutus. Tavoitteena on myös tunnustaa ja tunnustaa epävirallinen ja arkioppiminen sekä edistää elinikäistä oppimista. (OKM 2012).

Jotta eurooppalainen koulutusjärjestelmä vastaisi nykyisiin ja tulevaisuuden haasteisiin siltä vaaditaan:

- joustavuutta ja korkeaa tasoa
- sopeutumista työmarkkinoiden muutoksiin sekä uusien ja nopeasti kasvavien alojen ja taitojen ymmärtämistä
- räätälöityä koulutustarjontaa ikääntyvän yhteiskunnan tarpeisiin
- ammatillisen koulutuksen kestävydestä ja huippuosaamisesta huolehtimista yhteisen laadunvalvontaa koskevan lähestymistavan avulla
- voimavarojen antamista ihmisille muutokseen sopeutumista ja sen hallintaa varten, mikä tapahtuu antamalla heille mahdollisuus oppia avaintaitoja
- ammatillisessa koulutuksessa olevien opiskelijoiden ja opettajien kansainvälisen liikkuvuuden esteiden poistamista
- ammatillisen koulutuksen kestävän rahoituksen turvaamista sekä rahoituksen tehokasta ja tasapuolista käyttämistä (Europa 2011).

Koko Euroopan unionin alueella näkyy voimakas yhteinen tahtotila myös kansainvälisen liikkuvuuden osalta, ja se on yksi keskeisistä kehittämisen alueista.

Ammatillisen koulutuksen opintosuoritusten siirtojärjestelmä (ECVET) otetaan Suomessa käyttöön vuonna 2014. Sen avulla voidaan eri maissa suoritettuja opintoja tai muuten hankittua osaamista hyödyntää osana tutkintoja yhdenmukaisesti koko Euroopan alueella. Ensimmäisenä tavoitteena on liikkuvuuden lisääminen. Lopulta tavoitellaan opintosuoritusten tai muuten hankitun osaamisen tunnustamista eri maitten välillä. Järjestelmässä määritellään oppimistulokset tietoina, taitoina ja pätevyutenä. (OKM 2014).

3.2.1 Tilastoja liikkuvuudesta

Opiskelijoiden kansainvälistä liikkuvuutta eri kouluasteilla tilastoivat CIMO, Tilastokeskus ja Kela. Ammattiin opiskelevien liikkuvuusraportoinnista huolehtii CIMO. Tilastoinnissa ammattiin opiskelevien kohdalla huomioidaan sekä pitkäkestoiset yli kaksiviikkoiset jaksot, että sitä lyhemmät liikkuvuusjaksot. Ammattiin opiskelevien liikkuvuuden tarkoituksena on yleisimmin työssäoppiminen ulkomaisessa työpaikassa. (Garam ja Korkala, 2013, 2-3).

Liikkuvuustiedoissa tilastoidaan myös opettajien ja muun henkilökunnan ulkomaiset liikkuvuusjaksot, samoin tilastot kertovat liikkuvuudesta Suomesta ulkomaille ja vastaavasti ulkomailta Suomeen. Seuraavassa tarkastellaan Suomesta ulkomaille lähteneiden ammattiin opiskelevien liikkuvuustietoja vuodelta 2012.

Pitkä- ja lyhytkestoiseen liikkuvuuteen lähti Suomesta vuonna 2012 yhteensä 6259 opiskelijaa. Lukumäärä on hieman alhaisempi kuin edeltävänä vuonna, mutta vuosittaiset vaihtelut ovat tyypillistä ammatillisen koulutuksen liikkuvuudessa. Pitkäkestoiseen yli kaksi viikkoa kestävään liikkuvuuteen osallistui 3096 opiskelijaa. Eniten lähtijöitä on sosiaali- ja terveysalalla. Toiseksi eniten lähtijöitä oli hotelli- ja ravintola-alan perustutkinto - opiskelijoissa. (Garam 2013, 8-11).

Liikkuvuustilastoista selviää myös vaihtoon lähteneiden opiskelijoiden liikkuvuus suhteutettuna opiskelunsa aloittaneisiin koulutusaloittain vuosina 2010, 2011 ja 2012. (Korkala 2012,14).

Taulukko 6. Suomesta lähtevien opiskelijoiden liikkuvuus koulutusaloittain suhteessa koulutuksensa aloittaneisiin. (Korkala 2012, mukaellen).

	Suomesta opiskelijoita	% aloittaneista 2012	% aloittaneista 2011	% aloittaneista 2010
Humanistinen ja kasvatustusala	87	10,1	9,1	7,6
Kulttuuriala	307	8,5	9,7	8,8
Liiketalouden ja hallinnon ala	344	6,0	5,3	5,5
Luonnontieteiden ala	58	3,7	3,9	2,6
Tekniikan ja liikenteen ala	714	3,4	3,9	3,3
Luonnonvara- ja ympäristöala	248	9,3	6,7	8,2
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	697	8,2	8,2	7,0
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	615	9,4	9,4	8,5
Muu koulutus	26	6,0	17,4	4,4

Taulukosta 6 selviää, että matkailu-, ravitsemis- ja talousalan opiskelijoiden kokonaismäärä ja suhteellinen osuus vaihtoon lähteneistä opiskelijoista on vuosittain melko korkealla tasolla.

Liikkuvuusjärjestelyjen merkittävimpänä rahoittajana on ollut EU:n Leonardo da Vinci, jonka turvin vaihtoon lähti 1328 opiskelijaa. Oppilaitoksen oman rahoituksen avulla matkaan pääsi 1075 opiskelijaa. Myös muita rahoituslähteitä käytettiin, mutta pienemmässä mittakaavassa esimerkkeinä Comenius/Grundtvig, Nordplus, Opetushallitus ja opiskelijoiden oma rahoitus. Merkittävämpänä tarkoituksena ulkomaan vaihtoon oli työssäoppiminen. (Korkala 2012, 15–16).

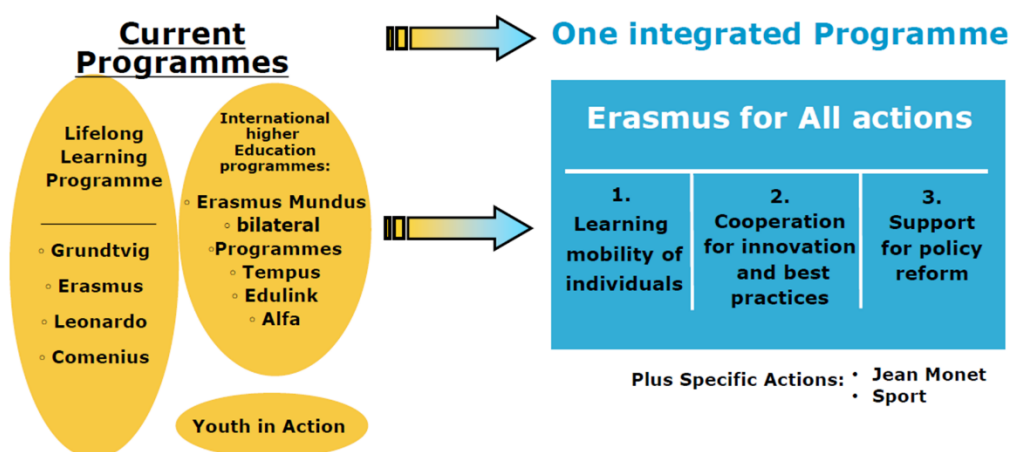
3.2.2 Kansainvälinen liikkuvuus ja CIMO

Center of International Mobility (CIMO) on vuonna 1991 perustettu kansainvälisen liikkuvuuden asiantuntijaorganisaatio. CIMO on opetus- ja kulttuuriministeriön alainen itsenäinen virasto. Sen perustehtävänä on suomalaisen yhteiskunnan kansainvälistyminen. CIMO vastaa Euroopan unionin koulutus- ja nuorisohjelmien toimeenpanosta Suomessa ja toteuttaa vaihto- ja apurahaohjelmia.

CIMON kotimaisina yhteistyökumppaneina ovat eri kouluasteet, kunnat, järjestöt, nuorisotoimen viranhomiset, yritykset ja työ- ja ulkoasiain hallinto. Ulkomaisina yhteistyökumppaneina ovat kansainvälisestä liikkuvuudesta vastaavat viranomaiset ja organisaatiot sekä Suomen edustustot maailmalla. Euroopan komissio, EU-ohjelmien toimistot, vastaavat sisarorganisaatiot pohjoismaissa ja maailmalla ovat myös tärkeitä yhteistyökumppaneita. (CIMO 2013 a).

EU:ssa on useita koulutus- ja nuoriso-ohjelmia (Erasmus, Erasmus Mundus, Comenius, Leonardo da Vinci, Grundtvig). Nyt nämä kootaan yhteiseksi Erasmus+-ohjelmaksi.

A streamlined architecture and three key actions

Kuvio 2. Erasmus+ ohjelma (Hartwell 2014).

Erasmus+ -ohjelman budjetti on 14,7 miljardia euroa. Se tarjoaa 13–30 vuotiaille nuorille ja opettajille mahdollisuuksia suorittaa opintoja tai työharjoittelua toisessa maassa. Ohjelman piiriin kuuluvat myös nuoriso- ja vapaaehtoistyöntekijät. Lainatakuujärjestelmän turvin maisteri- tutkintoa suorittavat voivat saada edullista opintolainaa toisessa EU-maassa suoritettavia opintoja varten. Erasmus+-ohjelmassa on mukana myös urheiluala. (Euroopan parlamentti 2013).

Vuoden 2014 alussa alkavan Erasmus+ -ohjelman keskeisenä piirteenä on jatkuvuus. Tarkoituksena on, että eri toimijat oppilaitoksissa ja nuorisoalalla pääsevät vastaisuudessaakin kartuttamaan osaamistaan ulkomailla. Ohjelman avulla

pyritään kehittämään myös työelämäyhteistyötä. Ohjelmauudistuksella halutaan vastata globaalistuvan maailman haasteisiin ja parantaa työllistävyyttä ja ehkäistä syrjäytymistä. 7-vuotiselle ohjelmakaudelle on budjetoitu 14,7 miljardia euroa. Kasvaneen budjetin ansiosta ohjelman hankkeisiin pääsee yhä useampi mukaan. Euroopan komission arvion mukaan hankkeisiin tulee osallistumaan ammatillisen – ja oppisopimuskoulutuksen piirissä olevia 650 000. Tukea saa myös 800 000 opetustehtävissä toimivaa ja nuorisotyöntekijää. (CIMO 2013 b).

Nuorisolle suunnattu Youth in action on koulun ulkopuolella toimiva nuorison kansainvälisyyden kehittäjä. Toiminta kohdistuu nuoriin ja muihin heikommassa asemassa oleviin. Täten toteutetaan EU:n keskeistä tasa-arvon periaatetta. Ohjelma tarjoaa ryhmätapaamisia, vapaaehtoistyötä ja kansainvälisesti kasvattavia hankkeita. Kansainvälisellä toiminnalla organisaatiot voivat kehittää kansainvälistä osaamistaan ja nuorison on todettu kasvattavan elinikäisen oppimisen avaintaitojaan. (CIMO 2013 b).

3.3 Erityisoppilaitosten kansainvälisyysprojektit

Kaikki Suomessa toimivat ammatilliset erityisoppilaitokset kuuluvat yhteiseen Ameo-verkostoon. Yhteistyöverkostolla on ollut vuosina 2013–2014 Opetushallituksen rahoittama Working abroad- vocational colleges for Special Needs-hanke. Hankkeessa kehitettiin opetushenkilöstön ja muun henkilökunnan kansainvälisiä työelämäjaksoja. Hankkeessa kehitettiin myös oppilaitosten kansainvälisyysosaamista ja rakennettiin erityisoppilaitosten kansainvälistymispolkuja. (Ameo, 2013).

Vuoteen 2015 on käynnissä Leonardo da Vinci- sertifioitu asiantuntijaliikkuvuushanke Dream College Learning Environments and Vocational competencies. Tässä hankkeessa perehdytään vaikeavammaisten opiskelijoiden oppimisympäristöratkaisuihin eri Euroopan maissa. (Ameo 2013).

3.3.1 Esimerkkejä oppilaitosten kansainvälisyysprojekteista

Yksittäisillä ammatillisilla erityisoppilaitoksilla on ollut useita kansainvälisyysprojekteja, joihin opiskelijat ovat päässeet osallistumaan.

Ammattiopisto Luovi

Ammattiopisto Luovilla on jo paljon kokemusta erityisopiskelijoiden kansainvälisestä työssäoppimisesta. Opistossa on jo päätyneitä ja edelleen voimassa olevia hankkeita.

Luovissa vaihdot toteutetaan yleensä ryhmävaihtoina, joissa on aina tukihenkilö mukana. Tukihenkilö osallistuu ennen matkaa annettavaan valmennukseen, auttaa matkalla arjen asioissa, ohjaa opiskelijoita työssäoppimisjaksolla ja pitää palautekeskustelut. Erityisopiskelijalle vaihto on elämänhallintaa kokonaisuudessaan. Arjen taidot, onnistumisen kokemukset ja uusien ystävien saaminen korostuvat osallistujien matkaraporteissa. (Kontturi, 2012).

Kiipulan koulutus- ja kuntoutuskeskus

Myös Kiipulassa on ollut kansainvälistymishankkeita, joissa opiskelijoilla on ollut mahdollisuus kansainväliseen työssäoppimiseen.

WOBL (Work Oriented Business and Profession Learners) hankkeessa tarjottiin mielenterveyskuntoutujille ja muille erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille mahdollisuus osallistua työssäoppimiseen ulkomailla. Hankkeeseen osallistui opiskelijoita liiketalouden ja puutarhatalouden koulutusohjelmista. Kohdemaina oli Itävalta, Unkari ja Ranska. Matkoihin osallistui 28 opiskelijaa tukihenkilöineen. Hankkeeseen osallistuvat pitivät matkoistaan blogia, josta voi lukea opiskelijoiden kokemuksia matkasta. (WOBL 2013).

Keskuspuiston ammattiopisto

Keskuspuiston ammattiopistossa on vuosina 2012–2014 toteutettu Decors-hanke. Tässä hankkeessa erityistä tukea tarvitsevat toisen asteen ammatillista tutkintoa suorittavat opiskelijat hotelli-, ravintola- ja catering-alalta, kiinteistöpal-

velu, verhoilu- ja sisustuskoulutusosalta, av-viestintä sekä kotityö- ja puhdistuspalvelu- aloilta pääsevät kahdeksi viikoksi kansainväliselle työssäoppimisjaksolle. Matkat toteutetaan pienissä ryhmissä ja mukana on tukihenkilö koululta. Kohdemaina ovat Englanti, Liettua, Ruotsi, Tšekin tasavalta ja Islanti. Tavoitteena on tutustuttaa opiskelijoita erilaisiin kulttuureihin, vahvistaa heidän kielitaitoaan, kansainvälisyyttään ja ammatillista kehittymistään.. (Keskuspuiston ammattiopisto 2012).

Decors-hankkeen kaikki vaihdot toteutuivat vuosien 2012–2014 aikana. Matkat toteutettiin ryhmävaihtoina ja niissä oli aina tukihenkilö mukana. Opiskelijat pitivät matkojen aikana blogia, joka löytyy osoitteesta <http://decorshanke.blogspot.fi> (Haarala, 2014).

3.3.2 Erityisopiskelijoiden kansainvälistymisen tulevaisuudennäkymiä

Euroopan Komission tavoitteena on lisätä kaikkien nuorten mahdollisuuksia kv-liikkuvuuteen vuoteen 2020 mennessä. Liikkuvuus nähdään merkittävänä keinona lisätä ammatillisia taitoja ja kasvua aktiivisina kansalaisina. Liikkuvuuden avulla voidaan myös kehittää kielitaitoa ja monikulttuurisia taitoja, samalla koulutusjärjestelmät muuttuvat avoimimmiksi ja kansainvälisimmiksi. (European Commission 2012, 91).

Eurooppa voidaan nähdä oppimiskenttänä, joka vahvistaa rajat ylittäviä harjoittelu- ja työmahdollisuuksia. Nuoret voivat kehittää kielitaitoaan ja nähdä kotimaiset työmarkkinat uudesta perspektiivistä. (European Commission 2012, 91).

Heikommassa asemassa olevat nuoret ovat selvästi aliedustettuina rajat ylittävässä liikkuvuushankkeissa. Saksassa ja Ranskassa on toteutettu projekteja, joiden tarkoituksena on antaa myös heikommassa asemassa oleville nuorille mahdollisuus kansainvälistymiseen. Saksalaisessa ”IdA- Integration durch Austausch” ohjelman tavoitteena on lisätä työllistymismahdollisuuksia jopa 10 000 nuorelle tukemalla heidän rajat ylittävää liikkuvuuttaan. Ohjelmaan kuuluu työharjoittelua, opintokäyntejä ja työleirejä toisessa EU-maassa. Saksassa tähän ohjelmaan osallistuvat työkeskukset, työnvälitystoimistot. koulutusorganisaatiot

ja hyväntekeväisyysjärjestöt. Tärkeä poliittinen päätös on tehty siitä, että nuoret, jotka osallistuvat tähän ohjelmaan säilyttävät myös heille mahdollisesti kuuluvat sosiaalietuutensa. (European Commission 2012, 93).

Ranskalainen ”The mission Locale de Picardie-Maritime”- ohjelma kohdistuu nuoriin, joilla on vaikeuksia työllistyä. Tavoitteena on lisätä kansainvälistä liikkuvuutta, motivaatiota ja itsenäisyyttä. Ohjelmassa tarjotaan työharjoittelua kotimaassa ja Saksassa sekä Unkarissa. Harjoittelun nähdään lisäävän siihen osallistuvien itseluottamusta ja kasvattavan uusia taitoja, jonka ansiosta he kykenevät paremmin tekemään suunnitelmia työllistymisestään. (European Commission 2012, 93).

EU:n alueella on selkeät tavoitteet lisätä erityisryhmien liikkuvuutta jäsenmaasta toiseen opiskelun tai työharjoittelun muodossa. Myös heikommassa asemassa olevat nuoret on haluttu ottaa mukaan tähän liikkuvuuteen.

Vuonna 2010 perustettuun Inclusion-verkostoon kuuluu 13 maata ja sitä hallinnoi Britannian kansallinen toimisto Ecorys. Verkoston tavoitteena on edistää heikommassa asemassa olevien osallistumista liikkuvuushankkeisiin. (CIMO 2012). Verkoston laatiman määritelmän mukaan erityisryhmiin kuuluvat: vammaiset, oppimisvaikeuksista kärsivät, maahanmuuttajat, etniset vähemmistöryhmät, pakolaiset, vangit, iäkkäämmät opiskelijat, koulupudokkaat, romanit ja muut heikommassa asemassa olevat. Verkoston loppuraportin mukaan erityisryhmien osallistuminen liikkuvuushankkeisiin on vähäistä ja sitä halutaan edistää. Erityisryhmien lisätuen tarpeet rahoituksessa tulisi huomioida paremmin ja yhteistyötä vammaisjärjestöjen kanssa lisätä. Erityisryhmille suunnattua viestintää on kehitettävä siten, että näihin ryhmiin kuuluvat saavat tietoa kansainvälistymismahdollisuuksista. (Siltala 2013,13).

Raisoin seudun koulutuskuntayhtymän kv-tiimi kokoontui 16.4.2014 laatimaan kansainvälisen toiminnan strategiaa ja toimintasuunnitelmaa vuosille 2014-2017. Kokouksessa linjattiin opiskelijoiden liikkuvuusmahdollisuuksien lisäämistä seuraavasti:

Opiskelijaliikkuvuutta edistetään hakemalla rahoitusta liikkuvuushankkeille eri lähteistä (Elinikäisen oppimisen ohjelma, Nordplus, Opetushallitus). Rahoitus, opiskelijoiden kannustaminen ja valmennus lisäävät mahdollisuuksia lähteä ulkomaanjaksolle. Järjestelmällinen tiedottaminen kansainvälisyydestä opiskelijoiden infotilaisuuksissa lisää vaihdosta kiinnostuneiden määrää. Liikkuvuuden käytännön toimenpiteiden tukeminen sekä luotettavat yhteistyösuhteet ulkomaisten kumppanien kanssa takaavat laadukkaiden työssäoppimisjaksojen järjestämisen. Raseko osallistuu aktiivisesti kotimaisiin ja kansainvälisiin verkostoihin. Yhteistyötä olemassa olevien kumppanien kanssa jatketaan ja uusia kumppanioppilaitoksia ja kohtemaita haetaan opintoalojen tarpeiden mukaan. Myös aikuisopiskelijoilla ja oppisopimusopiskelijoilla tulee olla mahdollisuus kansainvälistymiseen. Erityisopiskelijoille taataan yhdenvertaiset mahdollisuudet kansainväliseen liikkuvuuteen. (Koivisto 2014,5 a)

Erityisopiskelijat mainittiin nyt ensimmäistä kertaa Rasekon kansainvälisen toiminnan toimintasuunnitelmissa, kehittämishankkeissa vuosille 2014 -2017 mainitaan yhtenä teemana syrjäytymisen ehkäisyn, myös tämän voidaan ajatella koskevan myös erityisopiskelijoita.

3.4 Kansainvälisyys ja työllistyminen

Kansainvälisen työssäoppimisen vaikutuksista vaihdossa olleiden opiskelijoiden työllistymiseen on melko vähän tutkimustietoa saatavana. Niin koti- kuin ulkomaisissa tutkimuksissa suuntauksena kuitenkin tuntuu olevan se, että kansainvälinen työssäoppiminen ei rekrytoinnissa juurikaan ole ratkaiseva tekijä.

Kansainvälisyyden merkityksestä rekrytoinnissa on tehty tutkimuksia Suomessa vuonna 2005 ja uudelleen vuonna 2012. Demoksen vuonna 2012 tekemässä kysytyin 283 yrityksen edustajan ja 1770 opiskelijan käsityksiä kansainvälisen osaamisen merkityksestä työhönottotilanteessa. Kansainvälisyysosaamisen arvostus ja sen näkyminen rekrytointitilanteessa ovat kaksi erillistä asiaa. (Siivonen, 2013, 30).

Kuvio 3. Kansainvälisen osaamisen merkitys rekrytointitilanteessa. (Siivonen, 2013, 30, mukaellen).

Työnantajien mielestä kansainvälisyys ei ollut merkittävä tekijä rekrytoinneissa vuonna 2005, eikä se ole sitä myöskään vuonna 2012. Vain 36,5 % työnantajista on sitä mieltä, että kansainvälisyydellä on merkitystä. Jollain tapaa kansainvälisyysosaaminen tulee kuitenkin esille rekrytoinneissa, sillä vain 22,3 % vastaajista on sitä mieltä, ettei se kiinnosta. Opiskelijoista puolestaan 61,2 % arveli, että kansainvälisyystä on heille hyötyä työelämässä. (Siivonen 2013, 30).

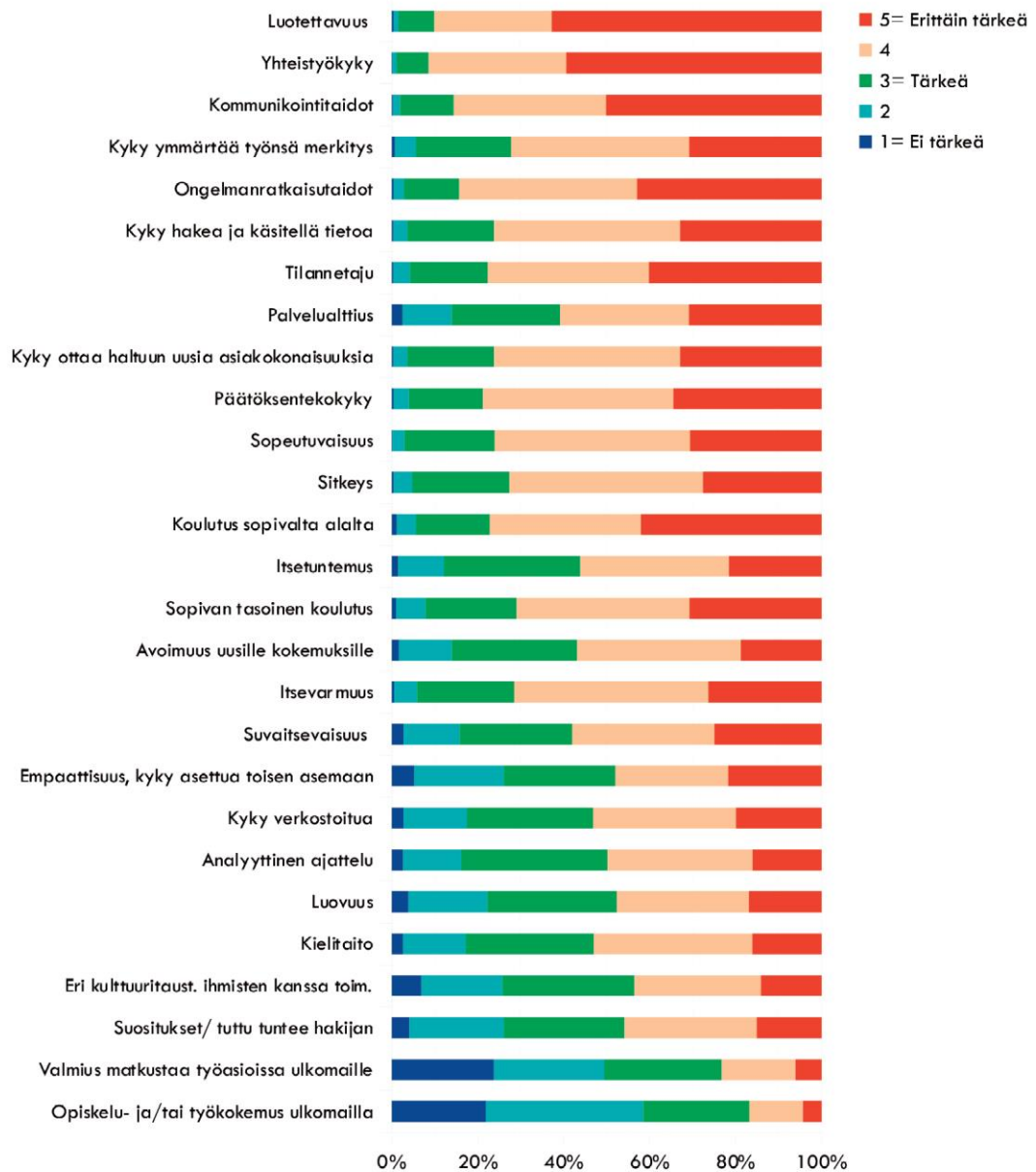
Vuonna 2011 ”The national Agency Education for Europe at the Federal Institute For Vocational Education And Training (Na at BIBB)” tilasi tutkimuksen aiheesta ”Cross-border mobility in the case of socially disadvantaged young people during vocational education and training- competence acquisition and the particular benefits of gaining experience abroad.” Kohderyhmänä olivat heikommassa asemassa olevat nuoret, jotka olivat suorittaneet osan työssäoppimisestaan ulkomailla. Tutkimuksessa tarkasteltiin myös yrittäjien näkemyksiä ulkomaisen harjoittelun merkityksestä rekrytointitilanteessa. Kyselyssä haasteltiin 15 melko pientä yritystä, jotka toimivat pääasiassa palvelusektorilla. Yrittäjien mielestä ulkomaan kokemuksella on hyvin vähän merkitystä rekrytoinnis-

sa. He antoivat vain vähän painoarvoa lyhytaikaiselle ulkomaanjaksolle ja olivat sitä mieltä, että sillä on vain vähän merkitystä ammattitaidon kehittymiselle. He pitivät ulkomailla työskentelyä lähinnä jonkinlaisena luokkaretkenä. Yritykset eivät arvosta kansainvälistä harjoittelua, koska ne eivät ole tietoisia tämän kaltaisen harjoittelun vaikutuksista. (Mohoric 2012, 2).

3.4.1 Kansainvälinen osaaminen

Kansainvälistä osaamista pitäisi pystyä paremmin kuvaamaan, jotta siitä olisi todellista hyötyä työhönottotilanteessa. Kansainvälistymisessä ei ole kyse ainoastaan kielitaidon karttumisesta, tietyn työmenetelmän oppimisesta tai jonkin maan kulttuurin tuntemuksesta. Työnhakijan pitäisi osata kertoa se, mitä hän todella on oppinut ulkomaanvaihdon, tai kansainvälisten harrastajaverkostojensa myötä kuten uteliaisuutta, reippautta ja joustavuutta. (Siltala 2013, 91).

Kuviossa 4 kuvataan työnantajien tärkeinä pitämiä työntekijöiden ominaisuuksia rekrytointitilanteessa. Työnantajien mielestä tärkeitä ominaisuuksia ovat luotettavuus, yhteistyökyky, ongelmanratkaisutaidot, tilannetaju, sitkeys ja sopeutuvaisuus. Kaikki taidot, jotka voidaan yhdistää kansainväliseen osaamiseen. Kuitenkin opiskelu tai työkokemus ulkomailla ja valmius matkustaa työasioissa ulkomaille ovat työnantajien vähiten arvostamia ominaisuuksia. Rekrytoinnissa on parantamisen varaa, sillä suomalaiset yritykset aliarvioivat kansainvälistä osaamista. (Siivonen 2013, 33 - 36).

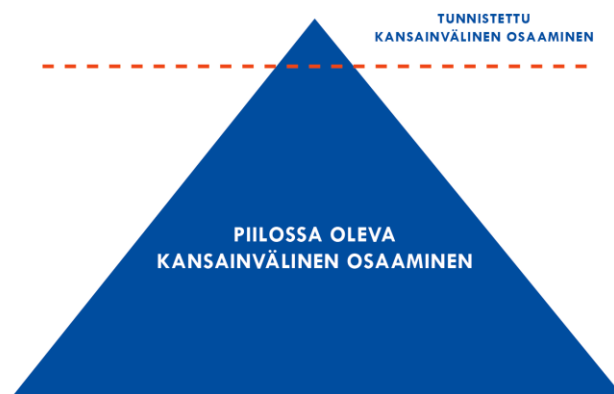

Kuvio 4. Työnantajien arvio eri ominaisuuksien merkityksestä rekrytointitilanteessa (Siivonen 2013, 33).

Opiskelijat saavat ulkomailta suoritettua vaihtojakson jälkeen Europass Mobility-todistuksen. Mohoricin mukaan Europass Mobility-todistus ei anna riittävää tietoa heikommassa asemassa olevien nuorten kyvykkyyden lisääntymisestä vaihdon aikana. Todistuksessa pitäisi tarkemmin määritellä ja kuvata hankittua osaamista. Se on kuitenkin ainoa väline, jolla taidot saadaan näkyviin ja ymmärrettäväksi kaikille osapuolille. Vaikka yritykset myöntävätkin, että todistus ulko-

maan vaihdosta saattaa antaa vahvan signaalin oppimistuloksista sillä ei tois-
taiseksi ole kovin suurta merkitystä. (Mohoric 2012, 3).

Kansainvälisyydestä on nykyään tullut niin jokapäiväinen asia arkea, että sen merkitystä ei oikein enää tunnisteta. Kansainvälistymistä on aiemmin ajateltu rakenteiden kautta, koulujen ja yritysten liikkuvuusprojekteina. Tämän päivän kansainvälisyys on paljon muutakin, sellaisia toimintoja ja muotoja joita ei osata nimetä ja tunnistaa. Yhdessä tekeminen tapahtuu usein vertaisryhmien kanssa globaalisti verkossa. Osa yrityksistä yrittää tunnistaa näitä vertaisryhmiä käyttäkkeen sitä hyödyksi markkinoinnissaan ja tuotekehittelyssään. Kuviossa 5 kuvataan perinteistä rakenteiden myötä tullutta tunnistettua kansainvälistä osaamista ja piilossa olevaa osaamista. Tämä piilossa oleva kansainvälinen osaaminen pitäisi tunnistaa ja ottaa käyttöön, kansainvälisyys koskee nykyään kaikkia toimialoja. (Siivonen, 2013. 23 - 25).

Kuvio 5. Tunnistettu kansainvälisyys. (Siivonen 2013, 25)

4 TYÖSSÄOPPIMINEN FUENGIROLASSA

Ulkomaan vaihtojaksot pyritään suunnittelemaan ennalta mahdollisimman hyvin. Ennen kuin opiskelijat lähtevät liikkeelle on jo runsaasti taustatyötä tehty valmiiksi. Vaihtokohteeseen käydään tutustumassa hyvissä ajoin ennen opiskelijoiden suunniteltua kv- jaksoa. Silloin luodaan yhteistyötä paikallisiin oppilaitoksiin, kartoitetaan kohteessa olevia työssäoppimispaikkoja ja tutustutaan myös alueen majoitustarjontaan, hintatasoon ja vaikkapa julkisen liikenteen toimivuuteen.

Rasekon kv-koordinaattori Naantalin ammattiopiston rehtori ja kolme opettajaa Raision seudun koulutuskuntayhtymän eri yksiköstä tekivät tutustumismatkan Espanjaan lokakuussa 2012. Matkan aikana he kävivät vierailulla Andalusian alueen opetusministeriössä (Edificio Torretriana). Matkan ohjelmaan kuului tutustuminen paikallisiin ammatillisen koulutuksen järjestäjiin ja perehtyminen espanjalaiseen koulutusjärjestelmään. Mahdollisia työssäoppimispaikkoja suomalaisopiskelijoille löytyi hotelli- ravintola ja catering-alan opiskelijoille ravintoloista, sosiaali- ja terveysalan opiskelijoille alueen sairaaloista ja kaupallisen alan opiskelijoille myymälöistä. Kaikissa näissä ehtona työssäoppimiselle oli espanjankielen alkeistason hallinta. Yhtenä vierailukohteena oli Fuengirolassa toimiva suomalaisten yhdistys Suomela ry. Sen edustajat ilmoittivat että, he ottavat mielellään vastaan sosiaali- ja terveysalan opiskelijoita ja myös hotelli-ravintola- ja catering-alan erityisopiskelijoita, kunhan erityisopiskelijoilla on oma ohjaaja mukana. (Tanner 2012).

Toukokuussa 2013 Rasekon kv-koordinaattori ilmoitti sähköpostiviestissään, että erityisopiskelijoiden opiskelijaliikkuvuushakemus on hyväksytty CIMO:ssa. Rasekolle myönnettiin kuusi kahden viikon liikkuvuusapurahaa erityisopiskelijoille ja kaksi kahden viikon apurahaa heitä seuraavalle opettajalle. Käytännössä tämä tarkoitti sitä, että syksyksi 2013 lähtisi kolme erityisopiskelijaa ja heitä seuraava opettaja matkalle. Loppu apuraha käytettäisiin erityisopiskelijoiden liikkuvuuteen vuoden 2014 aikana.

Rasekon kv-koordinaattori oli jo aiemmin käynyt keskusteluja Naantalin ammatitopiston opettajien kanssa erityisopiskelijoiden mahdollisesta apurahasta, joten hieman ennakkosuunnitelmia matkasta oli jo tehty. Muun muassa matkalle lähtevä opettaja oli jo nimetty valmiiksi. Kun sitten lopullinen päätös apurahasta saatiin, välitti kv-koordinaattori tiedon myös Suomelan edustajalle ja Suomelan ja matkaan lähtevän opettajan yhteistyö saattoi alkaa.

4.1 Matkan ennakkovalmistelut

Matkalle lähtö vaatii paljon ennakkovalmisteluja alkaen opiskelijavalinnasta, ajankohdasta sopimisesta ja lento- sekä majoitusjärjestelyjen hoitamisesta. Rasekon Intranet-sivuilla on ohjeita opiskelijalle hakeutumisesta kansainväliseen työssäoppimiseen. Ohjeiden mukaan opiskelijan tehtävänä ennen matkaa on:

Noin 2-3 kuukautta ennen suunniteltua vaihtoa opiskelija keskustelee työssäoppimista valvovan opettajan kanssa vaihtojakson soveltuvuudesta opintoihinsa, aloittaa sopivan työssäoppimispaikan etsinnän ja tekee alustavan hakemuksen matkasta ryhmänohjaajalleen. Opiskelija laatii Europass- ansioluettelon ja toimittaa sen ryhmänohjaajalleen, selvittää matka- ja majoituskustannuksia ja käy läpi TOP-arviointilomakkeen ohjaajansa kanssa. (Koivisto 2014 c)

Noin kuukautta ennen matkaa opiskelija tutustuu yhdessä ohjaavan opettajansa kanssa opetussuunnitelman mukaisiin työssäoppimisen tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Mikäli ulkomailla on tarkoitus suorittaa ammattiosaamisen näyttö, toimittaa opiskelija näyttösuunnitelman ohjaavalle opettajalle. Opiskelija aloittaa verkko-opintoina ulkomaanvaihdon valmennuskurssin. (Koivisto 2014 c).

Viimeistään kuukautta ennen matkaa opiskelija sopii yksikön kv-vastaavan kanssa tarvittavien matka- ja lentolippujen tilaamisesta, selvittää mahdollisuudet opinto- ja asumistukeen ja selvittää terveydenhuoltoon liittyvät seikat. Hän toimittaa rehtorille dokumentit jo syntyneistä kustannuksista, allekirjoittaa rahoitussovimuksen ja laatii työssäoppimissopimuksen kolmena kappaleena yhdessä ohjaavan opettajan kanssa. (Koivisto 2014 c)

Työssäoppimisjakson aikana opiskelija toimittaa allekirjoitetun työssäoppimis-sopimuksen omaan yksikköön ja huolehtii siitä, että työssäoppimisjakso sujuu suunnitelmien mukaan. Opiskelija pitää oppimispäiväkirjaa työssäoppimisjak-sostaan ja huolehtii siitä, että jakso arvioidaan suunnitelmien mukaan. (Koivisto 2014 c).

Työssäoppimisjakson jälkeen opiskelija toimittaa työssäoppimisraporttinsa oh-jaavalle opettajalle ja Rasekon kv-koordinaattorille ja levittää tietoa työssäoppi-misjaksostaan omassa yksikössään ja Rasekon tilaisuuksissa. Hän voi osallis-tua tutor- toimintaan ja avustaa ulkomaisten vieraiden ohjelman toteuttamiseen. Hän toimittaa Europass-liikkuvuustodistuksen täytettynä ja allekirjoitettuna yk-sikkönsä kv-vastaavalle. (Koivisto 2014 c).

4.1.1 Opiskelijavalinta

Yksi tärkeimmistä päätöksistä oli matkaan lähtevien opiskelijoiden valinta. Naantalinnassa ammattiopistossa opiskeli keväällä 2013 yksi 3.vuosikurssin erityis-opetusryhmä. Yhtenä kriteerinä ulkomaanvaihtoissa on yleisestikin, että mat-kalle lähtevät ovat täysi-ikäisiä, sen vuoksi oli luontevaa, että valinta kohdistui tähän ryhmään. Luokalla oli valintahetkellä yhteensä kahdeksan opiskelijaa joi-den erityisopetuksen tarve vaihteli lievästä kehityksen viivästyisestä käy-töshäiriöihin. Kriteerinä matkalle pääsyyn pidettiin myös koulumenestystä ja luvattomien poissaolojen vähäisyyttä. Ryhmänohjaaja oli tehnyt kaikkien opiske-lijoiden kanssa sopimuksen siitä, että heidän asioistaan voidaan puhua huoltaji-en kanssa, vaikka he kaikki olivatkin täysi-ikäisiä. Niinpä myös huoltajien mieli-pide tähän matkaan haluttiin.

Ryhmälle jaettiin vapaamuotoiset hakemukset, jossa tiedusteltiin miksi juuri hei-dät pitäisi valita tälle matkalle, mitä he odottivat matkalla oppivansa ja mikä on huoltajien mielipide matkalle lähdöstä. Yhteensä viisi opiskelijaa halusi anoa matkalle pääsyä. Hotraca-alan osastopalaverissa keskusteltiin myös ennalta hakukriteereistä ja oli päädytty juuri näihin viiteen opiskelijaan. Kahden opiskeli-

jan huoltajat suhtautuivat kielteisesti ulkomaanvaihtoon, joten kolme matkalle lähtijää valikoitui melko luontevasti. Valittujen joukossa oli kaksi nuorta naista ja yksi mies.

4.1.2 Kirjeenvaihtoa ennen matkaa

Välittömästi opiskelijavalinnan jälkeen alkoi vilkas sähköpostiliikenne matkalle lähtevän opettajan ja Suomelan edustajan välillä. Ryhmän työssäoppimisjakso ”Pikaruokapalvelut” – opintokokonaisuudesta olisi syksyllä 2013 viikoilla 39 - 45. Tälle välille osui myös opiskelijoiden viikon pituinen syysloma. Suunnittelimme, että Fuengirolan työssäoppiminen olisi tuon jakson kaksi viimeistä viikkoa viikot 44 - 45. Opiskelijat suorittaisivat pikaruokapalveluiden työssäoppimisen neljä viikkoa Suomessa ja antaisivat myös opintoihin kuuluvan ammattiosaamisen näytön suomalaisissa työpaikoissa. Suomelan edustaja ehdotti, että päättäisimme jaksomme siellä viikon 45 sunnuntaina. Silloin olisi isänpäivä ja hän ehdotti, että ottaisimme isänpäivälounaan suunnittelun ja toteutuksen 100 hengelle hoidettavaksemme. Ohjaavan opettajan mielestä tämä oli hyvä ajatus. Opiskelijat saisivat näin samalla suoritettua opintoihinsa kuuluvan opinnäytetyön käytännön osuuden.

Suomelan edustaja kertoi myös yhdistyksen kahvilan toiminnasta. Päivittäin olisi tarjolla kahvia ja leivonnaisia ja kerran viikossa keskiviikkoisin lounas. Hän lähetti myös tietoja Fuengirolasta, kiinteistövälittäjien yhteystietoja ja yleisiä turvaohjeita. Opiskelijat aloittivat isänpäivän menun suunnittelun ja olivat ehdotuksineen suoraan yhteydessä Suomelan edustajaan.

4.1.3 Matka- ja majoitusjärjestelyt

Opiskelijavalinnan ja matka-ajankohdan tarkennuttua aloitettiin matka- ja majoitusjärjestelyjen suunnittelu. Toimintaohjeissa opiskelijoille sanotaan, että opiskelija selvittää matka- ja majoituskustannuksia itse. Koska nyt matkalle oli lähössä ryhmä erityisopiskelijoita, poikettiin toimintaohjeista lähes joka kohdassa.

Opiskelijat eivät osallistuneet ennen matkaa valmennuskurssille, eivätkä myöskään itse osallistuneet järjestelyjen suunnitteluun. Tämä aiheuttikin hieman epäselvyyttä matkalle lähtevän opettajan, yksikön kv-vastaavan ja Rasekon kv-koordinaattorin välillä. Kuka huolehtisi mistäkin?

Lopulta matkalle lähtevä opettaja huolehti siitä että opiskelijoiden passit, passikopiot, vapaa-ajan matkavakuutukset, eurooppalaiset sairaanhoitokortit, opiskelijakortit ja työssäoppimissopimukset olivat kunnossa. Myös rahoitussopimuksen täytössä opiskelijat tarvitsivat opettajan apua. Hän myös huolehti siitä, että opiskelijat kävivät kouluterveydenhoitajan luona tarkistuttamassa voimassa olevat rokotuksensa, samalla tarkastettiin, ettei terveydellisiä esteitä matkalle lähtemiselle olisi. Opettaja alkoi myös selvittää majoitusmahdollisuuksia kohteessa ja matkajärjestelyjä Malagan lentokentältä Fuengirolaan. Suomalain edustaja oli sähköposteissaan maininnut joitakin alueella toimivia luotettavia kiinteistönvälittäjiä, näiden joukosta palveluntarjoaja sitten löytyikin. Kirjeenvaihto kiinteistönvälittäjiin hoitui opettajan vapaa-ajalla.

Yksikön kv-vastaava huolehti Europass-todistusten hankkimisesta ja avusti matkalle lähtevää opettajaa kansainvälisen työssäoppimissopimuksen hankinnassa.

Rasekon kv-koordinaattori hankki lentoliput ja huolehti myös matkalipuista Turun linja-autoasemalta Helsinki-Vantaan lentokentälle.

Lentoaikataulun selvittyä ohjaava opettaja lähetti ensimmäisen tiedotteen opiskelijoiden vanhemmille matkan yksityiskohdista, sen kustannuksista, apurahan kattavuudesta ja turvallisuusohjeista. Kirjeessä muistutettiin vielä kerran siitä, että matkalla tarvittavat asiakirjat olisivat varmasti kunnossa. Toinen kirje lähetettiin vielä lähempänä matkaa, siinä kerrottiin matka-aikataulut, yhteystiedot perillä kohteessa ja vielä kerran muistutus turvaohjeista.

4.2 Fuengirola ja Suomela

Fuengirolan kaupunki sijaitsee Välimeren rannalla Costa del Solissa eteläisessä Espanjassa. Se kuuluu Andalusiassa autonomiseen alueeseen ja Malagan maakuntaan. Kaupungin virallinen väkiluku vuonna 2008 oli 68 646. Alue on vilkasta turistiseutua ja väkiluku kolminkertaistuu kesäkuukausina. Costa del Solin alueella asuu arviolta noin 15000–20000 suomalaista ja se on yksi suurimmista suomalaissiirtokunnista maailmassa. Alueella vakituisesti asuvien lisäksi se on myös suosittu turistikohde suomalaisten keskuudessa. Fuengirolassa saa kaikki tärkeimmät palvelut suomenkielellä. Kaupunkiin perustettiin vuonna 1991 yksityinen suomalainen peruskoulu Escuela Finlandesa jossa voi suorittaa myös lukio-opintoja. (Wikipedia 2013).

Espanjan Aurinkorannikon Costa del Solin yksi suomalaisimmista asuinalueista on Fuengirolan läheisyydessä sijaitseva Los Pacos. Alueelle alettiin rakentaa vuonna 1968 suomalaisvoimin matkailukohdetta, joka oli suunnattu suomalaisille matkailijoille. Lomakylä oli alkuvuosinaan suosittu myös huippu-urheilijoiden harjoittelukeskuksena. Kylää markkinoitiin myös toipilaille ja eläkeikää lähestyville. 1970-luvun lopulla katkesivat suhteet Suomen Urheiluliittoon, mutta matkailijoiden keskuudessa se oli suosittu 1980-luvun lopulle saakka. Rakennuttaja ajautui konkurssiin vuonna 1994, mutta alue oli edelleen suosittu suomalaisten eläkeläisten joukossa. (Suikki-Honkanen. 1996, 16).

Asociación Finlandesa Suomela on Fuengirolassa toimiva suomalaisten yhdistys. Yhdistyksen virallinen perustamispäivä on 1.1.1992. Suomelan toimitilat sijaitsevat Los Pacosissa rakennusliike Hakan rakennuttamassa Girasol-kiinteistössä. Yhdistyksen perustivat alueella asuvat suomalaiset, myös Suomen evankelis-luterilainen kirkko osallistui yhdistyksen alkurahoitukseen. (Kivelä. 2012,4).

Suomelalla on Girasolin tiloissa toimisto, kirjasto ja Suomelan sali, jossa suomalaiset kokoontuvat harrastuspiireihin. Suomelan salissa on myös kahvi- ja ruokatarjoilua.

Yhdistyksen toiminta on todella vilkasta, viikon jokaisena päivänä erilaisia harrastepiirejä on tarjolla lukuisia. Ohjelmassa on muun muassa Espanjan kieli-kursseja, keppijumppaa, kirjallisuuspiiri, joogaa, zumbaa, karaokea, tietokone-kursseja ja äijäjumppaa.

Kuva 1. Girasol-kiinteistö Fuengirolassa

4.3 Opiskelijoiden raportti Leonardo da Vinci liikkuvuushankkeesta

Matkan jälkeen opiskelijat täyttivät CIMO:lle lähetettävän osallistujan raportin liikkuvuushankkeesta. (Liite 1) Lomakkeessa on avo- ja monivalintakysymyksiä. Monivalintakysymysten vastausvaihtoehtoina on: (a) erittäin vähän, (b) jonkin verran, (c) paljon, (d) erittäin paljon, (e) täysin. Taulukossa 7 esitetään opiskelijoiden vastaukset ulkomaanjakson sisällöstä.

Taulukko 7. Opiskelijoiden vastaukset ulkomaanjakson sisällöstä

	a	b	c	d	e
Sain apua sopivan työssäoppimispaikan etsimiseen					3
Ulkomaanjakso oli riittävän pitkä oppimistavoitteiden saavuttamiseksi			2		1
Minulle oli selvää, mitä tehtäviä minulla on ja mitä minun pitäisi oppia ulkomaanjakson aikana			2		1
Ulkomaanjakso oli riittävän pitkä opiskelutavoitteiden saavuttamiseksi			1	1	1
Tehtävät vastasivat opiskelu- ja oppimistavoitteitani			2		1
Sain käyttöön tarpeelliset ja asianmukaiset työvälineet ja varusteet		1	1	1	
Tiesin, kuka on minun ohjaaja ja kuka suorittaa työssäoppimisen arvioinnin			1	1	1
Sain tarvittaessa apua lähettävästä oppilaitoksesta ulkomaanjakson aikana				1	2
Olen tyytyväinen ulkomaanjaksooni					3

Opiskelijoiden vastaukset työssäoppimisjaksonsa sisällöstä kertovat, että he kokivat saaneensa riittävästi apua työssäoppimispaikan etsimiseen ja olivat kokonaisuudessaan tyytyväisiä ulkomaanjaksoonsa. Eniten hajontaa tuli kysymykseen tarpeellisista ja asianmukaisista työvälineistä ja varusteista. Epäselvää tuntui kahdella opiskelijalla olevan siitä, kuka suorittaisi työssäoppimisen arvioinnin. Ulkomaanjakson riittävästä pituudesta oltiin myös eri mieltä, vain yksi opiskelija oli täysin sitä mieltä, että jakso oli riittävän pitkä opiskelutavoitteiden saavuttamiseksi. Taulukossa 8 opiskelijat arvioivat oppimistuloksiaan.

Taulukko 8. Oppimistulosten arviointi

	a	b	c	d	e
Opin uusia työtapoja, tekniikoita ja menetelmiä			2		1
Opin kuinka toisen maan työympäristössä toimitaan		1		2	
Osaan ilmaista itseäni paremmin vieraalla kielellä	1	2			
Itseluottamukseni kasvoi		1	2		
Ymmärrän nyt paremmin muita ihmisiä ja kulttuureja			1	2	
Olen aiempaa kiinnostuneempi ammattialastani/koulutuksestani			1	2	
Voisin tulevaisuudessa harkita työskentelyä ulkomailla				1	2
Harjoittelusta ulkomailla on minulle hyötyä opinnoissani				1	2
Uskon, että ulkomaanjaksosta on minulle apua työpaikan saamisessa		1	2		
Olen tyytyväinen työssäoppimisjakson sisältöön ja tuloksiin			2	1	

Oppimistulosten vastauksissa tuli melko runsaasti hajontaa. Yksi opiskelija oli sitä mieltä, että hän ei juuri osaa ilmaista itseään paremmin vieraalla kielellä. Kahden opiskelijan mielestä kielitaito oli jonkin verran parantunut. Eniten myönteisiä vastauksia tuli kysymykseen ” Voisin tulevaisuudessa harkita työntekoa ulkomailla” ja samoin opiskelijat katsoivat, että harjoittelusta ulkomailla on hyötyä heidän opinnoissaan.

Vastauksia avokysymyksiin.

Kerro, mitä hyötyä sinulle oli työssäoppimisesta ulkomailla ja miten odotat sen vaikuttavan työ- ja yksityiselämääsi?

”Oppisin ruoka kulttuuria ja kulttuuria. Sain tehtyä opinnäytetyön”.

”Sain tehtyä opinnäytetyöni käytännön osuuden”.

”No minulla on suunnitelma lähteä japaniin opiskelemaan”.

Millaisia ongelmia kohtasit ulkomaanjakson aikana? Miten ongelmat ratkaistiin?

”Ei ollut isoja ongelmia. Kaupassa ei aina osattu sanoa kaikkea espanjaksi, mutta elekielellä ja englannilla pärjäsi”.

”Sairastuin matkan aikana, sain välittömästi hoitoa”.

”ei juurikaan ollut”.

Mitä haluaisit kertoa muille, jotka suunnittelevat harjoittelua ulkomailla? Suositteletko matkalle lähtemistä?

”Ehdottomasti kannattaa lähteä ulkomaille työssäoppimaan, jos se on mahdollista. Kyllä suosittelen, mahtava kokemus”.

”Suosittelen kaikille ulkomaille lähtöä”.

”Varaakaa tarpeeksi aikaa lähtö asiolle esim. rokoteisiin, passiin ja lääkärin todistuksiin”.

Miten muuttaisin tai parantaisin ulkomaanharjoittelua?

”Opettelisin paremmin paikallisen kielen”.

”Harjoittelu paikka voisi olla hieman parempi. Keittiö oli alkeellinen”.

” jos olisin voinut päättää minne olisin matkustanut niin olisin mennyt aasian maihin esim.japaniin”

Avokysymysten vastauksista voi päätellä, että suuria ongelmia matkan varrella ei opiskelijoiden mielestä sattunut. Matkaan oltiin myös tyytyväisiä ja ulkomaanvaihtoa oltiin valmiita suosittelemaan myös muille. Vieraaseen ruokakulttuuriin tutustuminen nähtiin hyötynä, kuten myös opinnäytetyön käytännön osuuden toteuttaminen. Yksi opiskelijoista olisi valinnut mieluummin jonkun Aasian maan harjoittelupaikakseen. Yksi opiskelijoista oli tyytymätön harjoittelupaikan tasoon ja yksi olisi halunnut opiskella kieltä paremmin ennen vaihtoa.

4.4 Poimintoja opiskelijoiden matkaraporteista

Opiskelijat kirjoittivat matkan jälkeen vapaamuotoisen raportin työssäoppimisjaksostaan Fuengirolassa. Raportit vaihtelivat muutaman sivun kirjoitelmasta 17 sivun kuvalliseen kertomukseen työssäoppimisjakson vaiheista. Raporteissa kuvattiin varhain aamulla Turun linja-autoasemalta alkanutta matkaa melko yksityiskohtaisesti, yksi opiskelijoista oli ensimmäistä kertaa elämässään lentokoneessa. Asuntoon rantakadulla Paseo Maritimolla oltiin tyytyväisiä, vain asunnon lukot olivat opiskelijoiden mielestä hankalia. Työssäoppimispaikkamme keittiöstä mainittiin muun muassa puutteelliset työvälineet ja laitteet sekä keittiön likaisuus. Kuvassa 2 opiskelijat tekevät esivalmistelutöitä Suomelan ahtaassa keittiössä.

Kuva 2. Suomelan keittiö

Työnteko ei noussut keskeiseksi teemaksi raporteissa ja yksi opiskelijoista unohti kokonaan kertoa isänpäivälounaasta, joka oli kuitenkin koko matkan loppuhuipentuma. Huomiota sai se, miten poikkeuksellisilla työvälineillä työtä teh-

tiin, lihamurekemassan valmistaminen porakoneen sementinsekoittimella muistettiin hyvin.

Kaikki opiskelijat mainitsivat sen, kuinka erilaista espanjalaisten elintarvikeliikkeitten valikoimat ovat kotimaisiin verrattuna, marinoituja lihoja ei täällä juuriakaan nähty. Kasvisten, hedelmien ja erilaisten äyriäisten valikoima mainittiin myös raporteissa. Espanjalaisten ihmisten ystävällisyys huomioitiin ja yksi opiskelija mainitsi, että suomalaiset eläkeläisetkin olivat ystävällisempiä siellä etelän lämmössä.

Ruokailuista ravintoloissa ja etenkin matkan ajaksi sattuneesta ”Ruta de la tapa erotica” tapahtumasta oltiin innostuneita. Tässä nyt viidettä kertaa toistuneessa tapahtumassa pääsi tutustumaan yli 70 ravintolan eroottisävyiseen tapas valikoimaan edulliseen hintaan. Ravintoloiden tarjonta ja suomalaisittain edulliset hinnat huomioitiin myös ja juomarahakulttuurikin tuli tutuksi.

Kuva 3. Ruta de la tapa erótica-mainos

Kaikki opiskelijat olivat raporttien perusteella tyytyväisiä matkaansa. Vapaa-ajan viettoa kuvattiin myös melko kattavasti. Erityisesti oli jäänyt mieleen retki Malagaan ja sen nähtävyyksiin tutustuminen. Myös jalkapallo-ottelu Malaga-Real Betis oli kaikkien mielestä elämys. Matkalla sattuneet pikkusairastumiset ohitettiin raporteissa vain maininnalla, ne eivät olleet pilanneet kokonaisuudessaan onnistunutta matkaa.

Omien sanojensa mukaan opiskelijat olivat oppineet työskentelemään erilaisissa olosuhteissa, tutustuneet paikalliseen ruoka -ja juomakulttuuriin ja elintarvikevalikoimaan. Myös kielitaidon arveltiin matkan aikana kohentuneen ainakin jonkin verran. Uuden oppimiseksi mainittiin myös sellaisia ruoanvalmistuksen taitoja, jotka on opittu jo koulussa.

Opiskelijoiden on itse vaikeaa huomata, mitä kaikkia oppimista matkan varrella karttui. He ajattelivat oppimista vain ammatilliselta kannalta ja kovin paljon uutta ei sillä saralla varmaan opittukaan, valmistimmehan perinteisiä suomalaisia ruokia, joiden valmistamista on koulussa jo harjoiteltu.

Opiskelijoille tärkeää matkan antia oli toki tutustuminen paikalliseen ruoka -ja juomakulttuuriin ja elintarvikevalikoimaan. Kielitaidon vähäinenkin lisääntyminen on tietenkin myös myönteinen asia. Tärkeintä on kuitenkin se, että matkalla opittiin näitä työnantajienkin arvostamia taitoja, yhteistyökykyä, tilannetajua, sitkeyttä ja sopeutuvaisuutta. Opiskelijat tosin olivat ennestään toisilleen tuttuja, mutta mitään parhaita kaveruksia he eivät koulussa olleet. Yhdellä opiskelijalla on hieman vaikeuksia toimia ryhmässä. Nyt asuttiin ja tehtiin töitä kaksiviikkoi- sen yhdessä ja pienellä ohjauksella yhteiselämä sujui tosi hyvin. Opiskelijat sopeutuivat nopeasti tekemään työtä poikkeuksellisissa olosuhteissa ja sitkeyttä osoitti se, että he jaksoivat viedä isänpäiväprojektinsa kunnialla loppuun.

4.5 Ohjaavan opettajan kommentteja

Kansainvälisyys Rasekossa on yleisesti ollut parhaiden opiskelijoiden saavutettavissa, nyt tarjottiin erityisopiskelijoille yhdenvertaiset mahdollisuudet kansainvälistymiseen. Matkan suunnittelu vaati yllättävän paljon aikaa, tarvittavien

asiapapereiden laatiminen, yhteydenpito Suomelaan ja kiinteistövälittäjiin hoitui pääosin vapaa-ajalla koulupäivän jo päätyttyä. Opiskelijoita piti toistuvasti muistuttaa siitä, että kaikki tarvittavat asiapaperit olisivat kunnossa.

Opiskelijavalinta tehtiin pienryhmäopiskelijoiden keskuudesta, muiden ryhmien Hojks-opiskelijoita ei valintaan tällä kertaa otettu mukaan. Matkan aikana selvisi, että opiskelijavalinta oli onnistunut. Yhdellä opiskelijoista on vaikeuksia selvitä sosiaalisista tilanteista, mutta tällä matkalla hän oppi yhä paremmin toimimaan ryhmässä ja kohtaamaan myös asiakkaita.

Matkalla mukana olleelle opettajalle selvisi vasta perillä kohteessa se, että Suomelan keittiö toimii täysin vapaaehtoisten voimin, varsinaista henkilökuntaa siellä ei ole. Tämä tarkoitti sitä, että opettaja olisi matkan valvoja ja myös työpaikkaohjaaja. Suomelan keittiö laitteineen osoittautui melko alkeelliseksi, ja meikäläisittäin melko epäsiistiksin, joten haasteita etenkin isänpäivälounaan valmistamisessa oli tiedossa. Tehtävä osoittautui melko raskaaksi, huolehtiminen opiskelijoista työssä ja vapaa-aikana 24 tuntia vuorokaudessa lähes ylitti kestokyvyn.

Suomelassa tarjotaan lounasta vain kerran viikossa keskiviikkona, muina päivinä on kahvitarjoilua harrastepiiriläisille. Elintarvikkeet keittiössä työskentelevät hankkivat itse läheisestä elintarvikeliikkeestä. Liikkeen perusvalikoima on melko kattava, mutta joitakin tuotteita joutuu etsimään Fuengirolan muista liikkeistä. Etenkin isänpäivälounaan tarvikkeiden hankkimiseen käytettiin aikaa ja vaivaa. Tavarat kuljetettiin Suomelan puheenjohtajan pienellä avoautolla.

4.5.1 Opiskelijoiden toiminta

Opiskelijat olivat sitoutuneita tehtäviinsä, mutta etenkin suunnittelupuolessa he tarvitsivat melko paljon ohjausta. He sopivat Suomelan edustajan kanssa tarjottavista keskiviikkolounaista ja myös isänpäivämenusta, joka tosin vielä hioutui lopulliseen muotoonsa opiskelijoiden, opettajan ja Suomelan edustajan kesken. Työnteko ahtaassa keittiössä vaati kaikilta sopeutumista, ja vaikkapa perunaso-

seen valmistaminen porakoneen sementinsekoittajalla opetti työskentelemään poikkeuksellisissa olosuhteissa poikkeuksellisilla työvälineillä.

Vapaa-aikansa opiskelijat ja ohjaava opettaja viettivät yhdessä. Suomelan edustaja järjesti ryhmälle tutustumisen Malagaan ja sen nähtävyyksiin. Opiskelijoiden mieleen jäi erityisesti kauppahalli runsaine elintarvikevalikoimineen. Iltaisin ohjelma koostui lähinnä ruokailuista Fuengirolan ravintoloissa. Etenkin matkan ajaksi sattunut Ruta de la Tapa Erótica-tapahtuma saavutti opiskelijoiden suosion.

Pikkuharmeja matkan aikana

Yhdelle opiskelijalle käveleminen helteisessä Fuengirolassa tuotti erityisiä vaikeuksia, mutta loppumatkasta hän jo tottui kuumuuteen ja kävelykin alkoi sujua. Asunnon lukot tuottivat kaikille opiskelijoille hankaluuksia. Asuntoon päästäkseen piti käyttää kolmea eri avainta ja lukot olivat tosi tiukat.

Kaksi opiskelijoista sairastui vatsatautiin matkan aikana. Toisen opiskelijan vaivat olivat sen verran vaikeita, että käynti paikallisella klinikalla katsottiin tarpeelliseksi. Lääkəriin pääsy ei ollut aivan ongelmaton, sillä opiskelijalla ei ollut passikopiota mukanaan. Espanjassa onkin huomioitava, että passi tai kopio siitä ja matkavakuutustodistus on aina pidettävä mukana, ilman niitä hoitoa on lähes mahdotonta saada.

4.5.2 Isänpäivälounaan valmistaminen

Isänpäivälounaan menu valikoitui lopulta opiskelijoiden, Suomelan edustajan ja ohjaavan opettajan yhteistyönä. Toiveena oli, että tarjolla olisi suomalaista ruokaa..

Isänpäivälounas Suomalassa**10.11.2012**

Katkraputahnalla täytetyt kananmunat

Graavilohi

Hedelmäinen vihersalaatti,

Vinaigrette-kastike

Tomaatti-sipulisalaatti

Rosolli, kastike

Kaalikäryleet,

Puolukka-punasipulihilloketta

Karjalanpaisti

Keitetyt perunat

Ruisleipä, sämpylät, voi

Täytekakku, kahvi

Valkoviini, punaviini, vesi

Kaikki ruoat valmistettiin laktoosittomana. Ruokavalioista huomioitiin keliakia- ja kasvisruokavaliot.

Keittiölaitteiden ja kylmätilojen rajallisuus asettivat omat haasteensa. Opettaja aktivoi opiskelijoita miettimään tarvittavia elintarvikkeiden määriä ja suunnittelemaan, missä järjestyksessä ruoat on järkevää valmistaa. Lopullinen vastuu kaikesta jäi kuitenkin opettajalle, sillä Suomalassa ei ollut keittiöhenkilökuntaa. Myös elintarvikkeiden hankkiminen puutteellisilla espanjankielentaidoilla osoitautui mielenkiintoiseksi, mutta kaikki saatiin lopulta hankittua.

Lounaan esivalmistelut aloitettiin torstaina. Perjantaina opiskelijat keittivät rosolliaineet ja opettajan tehtäväksi jäi keittää reilut 16 kg kaalia kääryleitä varten. Lauantaina tehtiin täytekakut valmiiksi, samoin käärittiin ja kypsennettiin noin 200 kaalikäärylettä. Kaalikääryleitä käärivät opettaja ja opiskelija, jolla on moto-

risia vaikeuksia, hänelle annetaan tarkoituksella tällaisia kädentaitoja kehittäviä tehtäviä. Suomalassa oli myös lähihoitaja -opiskelijoita työssäoppimisjaksollaan. Heiltä saatiin apua juuresten ja vihannesten pilkkomiseen ja muihin aputöihin. Sunnuntaina lähihoitaja-opiskelijat huolehtivat ruokasalin kattamisesta ja koristelusta. Keittiössä valmistettiin ja lämmitettiin tarjottavia ruokia.

Ruokailu alkoi kello 14.00, kaikki tarjottavat saatiin ajoissa valmiiksi, ja asiakkaat tuntuivat olevan tyytyväisiä pöydän antimisiin. Suomalain edustaja esitteli keittiössä ahertaneet vieraille, ja he saivat raikuvat suosionosoitukset, taisipa joku lausua runonkin keittiöväen kunniaksi. Lähihoitaja-opiskelijat auttoivat vielä keittiön lopputöissä. Reilun kymmenen tunnin aherruksen jälkeen oli urakka viimein valmis. Opettajan mieltä lämmitti opiskelijan lausahdus ” Hyvinhän tämä meni, kun opettaja vähän auttoi”

Kuva 4. Opiskelijat tarjoamassa isänpäivälounasta

4.6 Suomela työssäoppimispaikkana

Suomela soveltuu tietyin rajoituksin hotraca-alan työssäoppimispaikaksi. Siellä voisi ajatella suoritettavan osan lounasruoat- tai kahvilapalvelut- opintokokonaisuuksien työssäoppimisesta, ammattiosaamisen näyttöjä siellä ei kuitenkaan voi suorittaa, koska henkilökuntaa ei ole.

Koska palkattua henkilökuntaa ei ole, sinne ei myöskään kannata lähettää yleisopetuksen opintosuunnitelman mukaan opiskelevia opiskelijoita yksin vastaamaan koko keittiöstä, ohjausta siellä ei saa. Suomela soveltuu erityisopiskelijoiden työssäoppimiseen, kunhan ohjaava opettaja seuraa matkalla mukana. Etuna ja toisaalta haittana voidaan pitää sitä, että täällä tulee toimeen suomen kielellä. Asiat hoituvat, kun on yhteinen kieli, mutta toisaalta uuden oppiminen kielen osalta jää vähäiseksi.

Työssäoppimisen ajankohdaksi kannattaisi ehkä valita jonkun muun, kuin tuon isänpäivän, vaatii melkoisia ponnisteluja niin opiskelijoilta, kuin opettajaltakin toteuttaa näin mittava työ puutteellisissa olosuhteissa.

Ammatillisesti Suomelan jokapäiväinen toiminta ei ole kovinkaan haastavaa, lounaan valmistaminen kerran viikossa ja kahvilatoiminnan pyörittäminen. Jos yhteistyö kuitenkin tulevaisuudessa jatkuu, voitaisiin toimintaa kehittää mahdollisesti vaikkapa asiakkaitten tilausten mukaan valmistetuilla ruoka-annoksilla.

4.7 Kehittämiskohteita

Raision seudun koulutuskuntayhtymään palkattiin vuonna 2010 kansainvälisyyskoordinaattori, tällöin alkoi kv-toiminnan kehittäminen koko koulutuskuntayhtymän ja sen eri yksiköiden piirissä.

Kansainvälistymisestä ei kuitenkaan vielä ole tullut osa oppilaitoksen jokapäiväistä toimintaa. Kun laaditaan kansainvälisen toiminnan strategiaa, pitäisivät opiskelijat, opettajat ja muu henkilöstö sitouttaa toimintaan jo suunnitteluvaiheessa. Kansainvälistymisen pitäisi olla osa oppilaitoksen arkea, kun sitä ei ku-

vata oppilaitoksen strategiassa, ei myöskään resursointi ole riittävää. (Koskinen 2012, 23 - 24).

4.7.1 Erityisopiskelijoiden kansainvälistymisessä huomioitavaa

Erityisopiskelijoiden kansainvälistymiseen saatiin rahoitusta vuosille 2013 ja 2014. Kun tieto rahoituksesta saatiin, oli lukuvuosisuunnittelu vuodelle 2013 jo tehty. Opiskelijoiden suunniteltuun työssäoppimisjaksoon matka saatiin sijoitettua, mutta ohjaavan opettajan tuntisuunnittelussa ei tätä kansainvälistymistä voitu huomioida mitenkään. Ohjaavalle opettajalle oli aikaisempina vuosina myönnetty resursseja kansainvälisyystoimintaan, mutta lukuvuodelta 2013 – 2014 se oli poistettu, koska toiminta on ollut melko satunnaista ja epäsäännöllistä. Tämä tarkoitti sitä, että opettaja teki omalla ajallaan ja ilman korvausta paljon työtä huolehtiessaan siitä, että opiskelijoiden asiapaperit olivat varmasti kunnossa. Kirjeenvaihto työssäoppimispaikkaan ja kiinteistövälittäjiin vaati runsaasti työtä. Myös opiskelijoista huolehtiminen yksin niin työssä kuin vapaa-aikana osoittautui raskaaksi tehtäväksi. Erityisopiskelijoiden ohjaukseen olisikin saatava lisäresursseja. Jotta henkilökunta saadaan sitoutettua kansainvälisyystoimintaan, on se otettava huomioon vuosisuunnitelmia tehdessä. Kansainvälistyminen pitäisi nähdä osana oppilaitoksen normaalia toimintaa, eikä erillisenä toimintona.

4.7.2 Verkostoituminen auttaa kansainvälistymisessä

Henkilöstön kansainvälisyysosaamisen kehittämiseen on myös kiinnitettävä huomiota. Koiviston mukaan koulutuksen järjestäjän ja esimiesten on tuettava ja kannustettava henkilöstöä ulkomaanjaksoihin ja kehittämään kansainvälistymisosaamistaan. Kansainvälisiin projekteihin osallistuvilta opettajilta vaaditaan kielitaitoa, projektiosaamistaitoja, kulttuurien tuntemusta ja tietämystä muiden maiden koulutusjärjestelmistä ja työelämästä. Virtuaaliset oppimisympäristöt ja tietotekniset taidot ovat myös keskeisiä kv-toiminnassa. Tulosityksiköiden tulee

joustavasti järjestää henkilöstön työtehtäviä ja ulkomaanjaksot tulee sisällyttää opettajan työaikaan (Koivisto 2014, 5-6).

Ulkomaanjaksolle lähtevät opettajat ovat todennäköisesti kielitaitoisia ja ottavat omaehtoisesti selkoa erilaisista kulttuureista. Jonkin verran kielikoulutusta Rasekossa on jo tarjottu, koulutusta virtuaalisista oppimisympäristöistä ja tietoteknisiä valmiuksia tulisi vielä kehittää.

Verkostoituminen on keskeisessä asemassa, kun kansainvälistä toimintaa kehitetään, opiskelijoiden ja henkilöstön liikkuvuus on sujuvampaa tunnettujen toimijoiden kanssa. (Koskinen 2012,18). Rasekon kv-koordinaattori on jo luonut mittavat kansainväliset verkostot Eurooppaan ja Aasian maihin. Erityisopiskelijoita ajatellen ei näitä verkostoja kuitenkaan vielä ole. Yhtenä mahdollisuutena olisi kehittää yhteistyötä Suomessa toimivien erityisoppilaitosten kanssa. Niillä on jo valmiit verkostot ja yhteistyöoppilaitokset ja yritykset, jotka vastaanottavat erityisopiskelijoita. Suomessa toimivilla erityisoppilaitoksilla on lakisääteinen erityisopetuksen ohjaus- tuki- ja kehittämistehtävä, joten yhteistyö erityisopiskelijoiden työssäoppimisen kehittämisessä voisi olla yksi yhteistyön muoto. (Oph 2012). Opiskelijoilla olisi täten mahdollisuus päästä myös ulkomaisiin yrityksiin työssäoppimisjaksollaan ja mahdollisuudet tutustua myös kohdemaan opiskelijoihin olisi täten mahdollista. Toisena vaihtoehtona on luoda yhteyksiä suoraan kansainvälisiin erityisoppilaitoksiin ja kehittää toimintaa niiden avulla.

4.7.3 Kansainvälistymisen merkitys

Kansainvälistyminen on koulutuksen laatutekijä, yhteiskunnan tasolla kansainvälistyminen on edellytys valtion taloudelliselle menestykselle ja kilpailukyvyille. Liikkuvuus edistää myös korkeakoulujen yhteistyötä ja edistää siten innovaatioiden leviämistä ja parantaa toiminnan laatua, sama kehitys koskee myös muita kouluasteita. (Siltala 2013, 6).

Fuengirolan- matkalle osallistuneet opiskelijat valmistuvat keväällä 2014 ja siirtyvät työelämäänsä. Yksi opiskelijoista lähtee suorittamaan varusmiespalvelustaan, yksi on löytänyt kesätyöpaikan ja yksi vielä harkitsee työpaikan hakemista.

Hänen huoltajiensa mielestä rankan opiskeluputken jälkeen voisi pitää vähän vapaata. Kansainvälistymisen vaikutuksesta heidän työllistymiseensä ei ole minkäänlaisia viitteitä. Kuten aiemmin tässä tutkimuksessa on todettu, työnantajat arvostavat taitoja, joita todennäköisesti saadaan ulkomaanvaihdon aikana; luotettavuus, sitkeys, yhteistyökyvyt, ongelmanratkaisutaidot. Näitä taitoja ei työhönottotilanteessa kuitenkaan osata yhdistää ulkomaanvaihtoon liittyviksi. Mohoricin mukaan Europass Mobility- todistuksessa pitäisi tarkemmin määritellä ja kuvata hankittua osaamista, koska se on ainoa keino, millä se tehdään tunnetuksi ja ymmärrettäväksi kaikille osapuolille (Mohoric, 2012, 3). Ammatillisilla koulutuksenjärjestäjillä on yhtenä tehtävänä työelämän kehittäminen. Mielestäni koulutuksenjärjestäjien pitää tehdä työelämän edustajille enemmän tunnetuksi kansainvälistä työssäoppimista ja sen avulla saavutettuja taitoja.

Yksittäisen opiskelijan kannalta kyvykkyyden lisääntymistä kansainvälisen työssäoppimisen avulla on lähes mahdotonta todentaa, ei voida eritellä taitoja, jotka olisivat selkeästi kehittyneet juuri vaihdon aikana ja sen vaikutuksesta. Opiskelijoiden harjoittelustaan antamien vastausten mukaan he kuitenkin olivat sitä mieltä, että he oppivat kuinka toisen maan työympäristössä toimitaan, ymmärtävät paremmin muita ihmisiä ja kulttuureja, ovat nyt enemmän kiinnostuneita omasta ammattialastaan ja voisivat harkita työskentelyä ulkomailla. Kun myös erityisopiskelijoille saadaan monipuolisempia kansainvälisiä yhteistyökumppaneita ja työssäoppimispaikkoja, voidaan vaihdon myönteisiä vaikutuksia entisestään vahvistaa. Tärkeä näkökulma on myös yhdenvertaisuuden periaate, erityisopiskelijoille on tarjottava samat mahdollisuudet kuin kaikille muillekin opiskelijoille.

Ohjaavan opettajan mielestä kansainvälisen työssäoppimisen aikana korostuivat juuri nämä työnantajienkin arvostamat taidot; yhteistyökyky, luotettavuus, sitkeys ja ongelmanratkaisutaidot. Ryhmä hitsautui toimivaksi tiimiksi poikkeuksellisissa olosuhteissa ja hämmästytti Suomelan edustajankin sitkeydellään ja työlle omistautumisellaan.

4.8 Tutkimuksen reliaabelius ja validius

Tutkimusta tehdessä vältetään virheitten tekemistä, silti niiden luotettavuus vaihtelee. Kaikissa tutkimuksissa pyritään kuitenkin arvioimaan niiden luotettavuutta. Reliaabelius tarkoittaa sitä, että jos tutkimus toistettaisiin tai samaa kohdetta tutkittaisiin toiseen kertaan, saataisiin sama tulos. Tapaustutkimuksen yhteydessä voidaan ajatella, että ihmistä koskevat kuvaukset ovat ainutlaatuisia ja perinteiset luotettavuuden ja pätevyyden arvioinnit eivät ole päteviä. (Hirsjärvi ym. 2013, 231). Tämäkin tutkimus on pyritty tekemään mahdollisimman luotettavana, joskin tulokset saattaisivat vaihdella, jos tutkimuksen kohteeksi otettaisiin toiset opiskelijat. Lisäksi luotettavuutta saattaa hämärtää se, että tutkimuksen tekijä oli niin kiinteästi yhteistyössä tutkittaviensa kanssa.

Validiudella tarkoitetaan sitä, että tutkimusmenetelmällä mitataan juuri sitä, mitä on tarkoituskin mitata. Keskeistä laadullista tutkimusta arvioidessa ovat henkilöiden, paikkojen ja tapahtumien kuvaukset ja siihen liitettyjen selitysten ja tulkintojen yhteensopivuutta. Lisäksi tarkastellaan sitä, sopiiko selitys kuvaukseen, eli onko se luotettava. (Hirsjärvi ym. 2013,232). Näiden selvitysten valossa pitäisin tätä tutkimusta validina.

Opiskelijoille kerrottiin ennen matkalle lähtöä, että ohjaava opettaja tekee opinnäytetyönsä tämän työssäoppimisen vaiheista. Tämä ei nähdäkseeni kuitenkaan vaikuttanut opiskelijoiden työntekoon eikä vapaa-ajan viettoon, sillä ryhmä käyttäytyi samalla tavalla, kuin opetustilanteissa suomessa.

5 YHTEENVETO

Tämän työn tavoitteena oli selvittää, miten erityisopiskelijoiden kansainvälistä työssäoppimista voitaisiin kehittää, miten se edistää heidän ammatillista kasvuun ja työllistymistään. Lisäksi pohdittiin kansainvälisen työssäoppimisen yhteiskunnallista merkitystä.

Tässä työssä tarkasteltiin kolmen hotraca-alan erityisopiskelijan kansainvälistä kaksiviikkoista työssäoppimisjaksoa Fuengirolassa, Espanjassa. Tutkimusmenetelmäksi valittiin osallistuva havainnointi, jossa havainnoija osallistuu kiinteästi ryhmän toimintaan. Olosuhteiden pakosta tutkija joutui osallistumaan ryhmän toimintaan ennalta ajateltua tiiviimmin, joka osaltaan saattaa olla vaikuttamassa tutkimustuloksiin. Tutkimuksessa ja sen tulosten arvioinnissa on kuitenkin pyritty säilyttämään objektiivisuus.

Tutkimuksessa selvisi, että koko Euroopan Unionin alueella halutaan edistää ja kehittää kansainvälistä työssäoppimista. Yhdenvertaisuusperiaatteen mukaan myös heikommassa asemassa olevat halutaan ottaa tähän liikkuvuuteen mukaan. Suomessa olevat erityisoppilaitokset ovatkin jo useamman vuoden ajan kehittäneet toimintaansa myös tällä saralla. Yleisopetusta antavissa oppilaitoksissa on kansainvälinen työssäoppiminen vuorostaan nähty lähinnä parhaiden opiskelijoiden etuoikeutena.

Yhteiskunnallisesti ajatellen kansainvälinen työssäoppiminen nähdään merkityksellisenä maamme taloudelliselle kilpailukyvyllä ja kehitykselle, samoin innovaatioiden leviäminen ja toiminnan laadun parantaminen ovat ilmeisen merkityksellisiä seikkoja, kun pohditaan kansainvälisen liikkuvuuden hyötyjä.

Työnantajat arvostavat taitoja, joiden voidaan ajatella kehittyvän kansainvälisen työssäoppimisen aikana; luotettavuus, sitkeys, yhteistyökyky ja joustavuus ja ongelmanratkaisutaidot. Rekrytinnissa nämä seikat ovat merkitseviä, mutta niiden yhteyttä kansainvälistymiseen ei oikein ymmärretä, joten ammatillisella koulutuksella olisikin tehtävä näitä tunnetuksi myös työelämälle.

Kouluissa kansainvälinen työssäoppiminen on usein irrallaan jokapäiväisestä toiminnasta omana erityisalueenaan. Kansainvälinen työssäoppiminen olisi saatava osaksi koulun normaalia toimintaa, jolloin sen toteutus voidaan paremmin ottaa huomioon jo vuosittaisia lukusuunnitelmia tehdessä. Toimintaan on myös varattava riittävät resurssit ja huolehdittava siitä, että kansainvälisyystoimintaan osallistuminen on myös opettajan palkallista työaikaa.

Tässä opinnäytetyössä ei ole pohdittu erityisopiskelijoiden kansainvälisen työssäoppimisen pedagogista kehittämistä, mutta se olisi hyvä aihe jatkotutkimukselle.

LÄHTEET

Ameo 2013. Ammatillinen erityisopetus <http://www.ameo.fi/erityisopetus/kansainvalisyys/kansainvaeliset-hankkeet> Luettu 17.3.2014

CIMO 2012. Inclusion-verkosto edistää osallisuutta. http://www.cimo.fi/nakokulmia/teemana_yhdenvertaisuus/inclusion_verkostossa_tehdaan_temaattista_yhteistyota_osallisuudesta Luettu 13.4.2014

CIMO 2013.a Mikä on CIMO? http://www.cimo.fi/mika_on_cimo Luettu 4.3.2014

CIMO 2013.b CIMO uutisoi Erasmus+ -ohjelmasta. http://www.cimo.fi/ajankohtaista/erasmusplus_uutisia/101/1/tiedote_vuoden_alusta_kaynnistyyva_erasmus_jatkaa_suomalaisten_aktiivista_eu-yhteistyota Luettu 4.3.2013

DECORS- Leonardo da Vinci- liikkuvuushanke <http://www.keskuspuisto.fi/index.php?k=219653> Luettu 18.3.2014

Euroopan parlamentti 2013. Erasmus+: Rahoitusta yli 4 miljoonalle nuorelle opintoihin ulkomailta. <http://www.europarl.europa.eu/news/fi/news-room/content/20131118IPR25531/html/ERASMUS-rahoitusta-yli-4-miljoonalle-nuorelle-opintoihin-ulkomailta> Luettu 4.3.2014

Europa 2011. http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/vocational_training/ef0018_fi.htm Luettu 21.2.2014

Fuengirola 2014. Wikipedia <https://www.google.fi/#q=fuengirola> Luettu 5.4.2014

Garam, I ja Korkala,S. 2013.Mitä tilastot kertovat kansainvälisestä opiskelijaliikkuvuudesta Suomessa? http://www.cimo.fi/palvelut/julkaisut/selvitykset/faktaa_1a_2013. Luettu 16.3.2014.

Haarala, P. Sähköpostiviesti 1.4.2014

Hartwell, H. 2014. Erasmus funding opportunity.

<http://blogs.bournemouth.ac.uk/research/tag/erasmus/> Luettu 4.3.2014

Hirsjärvi, S.; Remes, P. & Sajavaara, P. 2013, Tutki ja kirjoita. 15.–17. painos. Helsinki: Tammi

Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2014. <http://oppimateriaalit.jamk.fi/hojks/1-hojksin-perusteet/kasitteita/> Luettu18.2.2014

Kontturi, M. 2012. Vaihtojaksolta kokonaisvaltaista elämänhallintaa. http://www.cimo.fi/ajankohtaista/ammattillinen_koulutus/101/1/vaihtojaksolta_kokonaisvaltaista_elamanhallintaa Luettu 7.4.2014

Keskuspuiston ammattiopisto.2013. DECORS-Leonardo da Vinci liikkuvuushanke. <http://www.keskus-puisto.fi/index.php?k=219653> Luettu 18.3.2013

Kivelä, P.2014. Suomela 20 vuotta. Suomalain sanomat nro 126. Tammikuu 2012. http://www.suomela.info/wp-content/uploads/2011/12/suomalansanommat_1201.pdf Luettu 5.4.2012.

Koivisto, H. 2014 a Rasekon henkilöstöinfo.Martinsali Raisio. 29.1.2014.

Koivisto,vH. 2014 b. Kansainvälisen toiminnan strategia ja toimintasuunnitelma 2014 – 2017.

Koivisto, H. 2014. c KV-toimintaohjeet. Opiskelijan hakeutuminen kansainväliseen työssäoppimiseen. Raseko, Intranet. Luettu 26.4.2014

Korkala, S. 2013. Kansainvälinen liikkuvuus ammatillisessa koulutuksessa 2012. http://www.cimo.fi/palvelut/julkaisut/selvitykset/tietoa_ ja_ tilastoja_ -raportit_ 2_ 2013 Luettu 16.3.2013

Koskinen, H. 2012 Kansainvälisyyden ilmeneminen strategioissa ja toteutuminen toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa. Pro gradu-tutkielma. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteen yksikkö.

Mattila, S. 2013. Kuuluuko kansainvälisyys kaikille? Tapaaminen Keski-Suomen lukioiden kanssa. 21.3.2013. http://peda.net/img/portal/2797921/Keski-Suomen_ ac_ 21_ 3_ 13.pdf?cs=1364285442 Luettu 22.2.2014

Mohoric, A. 2012. http://www.na-bibb.de/fileadmin/user_upload/Publikationen/ Editionsreihe_ impuls/EN_ core_ statements_ study_ effect_ of_ mobility_ on_ disadvantaged.pdf Luettu 8.4.2014

OKM, Opetus- ja kulttuuriministeriö 2014. Ammatillisen koulutuksen opintosuoritusten siirtojärjestelmä (ECVET) http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/artikkelit/ ammatillisen_ koulutuksen_ koeoopenhamina-prosessi/ecvet.html?lang=fi Luettu 1.2.2014

OKM, Opetus- ja kulttuuriministeriö 2013. Eurooppalainen tutkintojen viitekehys (EQF) http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/artikkelit/ ammatillisen_ koulutuksen_ koeoopenhamina-prosessi/Eurooppalainen_ tutkintojen_ ja_ osaamisen_ viitekehys_ xEQFx.html?lang=fi Luettu 1,3,2014

OKM, Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2007. Koulutus ja tutkimus 2007–2012. Pdf-tiedosto. www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2008/liitteet/opm09.pdf?lang=fi Luettu 21.2.2014

Opetushallitus, 2014. Ammatillinen erityisopetus, http://www.oph.fi/koulutus_ ja_ tutkinnot/ ammatillinen_ koulutus/ ammatilliset_ perustutkinnot/ ammatillinen_ erityisopetus Luettu 1.2.2014

Opetushallitus, 2014. Ammatillinen koulutus. http://www.oph.fi/koulutus_ ja_ tutkinnot/ ammatillinen_ koulutus/ ammatilliset_ perustutkinnot/ ammatillinen_ erityisopetus Luettu 18.2.2014

Opetushallitus 2012. Ammatillista erityisopetusta kautta maan. http://www.oph.fi/download/ 149763_ AE_ asiantuntijapalvelut_ 2012.pdf Luettu 2.5.2014

Raseko 2013. <http://www.raseko.fi/Sivut/default.aspx> Luettu 1.2.2014

Siekkinen, T. 2013. Kansainvälistymismahdollisuuksien tasa-arvo koulutuksessa. Jyväskylän yliopisto. http://www.cimo.fi/instancedata/prime_ product_ julkaisu/cimo/embeds/cimowwwstructure/29381_ Kansainvalistymismahdollisuuksien_ tasa-arvo_ koulutuksessa_ selvitys_ web.pdf Luettu 22.2.2014

Siivonen, R.2013. Piilotettu osaaminen. Demos.Helsinki 2013. http://www.cimo.fi/ instancedata/prime_ product_ julkaisu/cimo/embeds/cimowwwstructure/29385_ Kuuluuko_ kansainvalisyys_ kaikille_ taustaselvitys_ web.pdf Luettu 13.4.2014 ja 21.4.2014

Siltala, A. 2013. Kuuluuko kansainvälisyys kaikille? kansainvälistymismahdollisuuksien tasa-arvo CIMON koulutusohjelmissa. Taustaselvitys 08/2013. http://www.cimo.fi/ instancedata/prime_ product_ julkaisu/cimo/embeds/cimowwwstructure/29385_ Kuuluuko_ kansainvalisyys_ kaikille_ taustaselvitys_ web.pdf Luettu 13.4.2014

Suikki-Honkanen, K. 1996.Los Pacos- ”Pikku Suomi” Andalucian auringossa. Siirtolaisuus-Migration- lehti. http://www.migrationinstitute.fi/art/pdf/SM_ 1996_ 4.pdf Luettu 5.4.2014

Suomen virallinen tilasto (SVT2010): Erityis-opetus [verkkójulkaisu]. ISSN=1799-1595. 2009, Laatuseloste: Erityisopetus . Helsinki: Tilastokeskus [luettu: 17.2.2014]. Saantitapa: http://www.stat.fi/til/erop/2009/erop_2009_2010-06-11_laa_001_fi.html

Tanner, P. 2012. Matkaraportti Espanja 30.9–7.10.2012. <https://intranet.raseko.fi> Luettu 26.3.2014

WOBL-blogi Work Oriented Business&Profession Learners 2013. <http://wobpl.blogspot.fi/search?updated-min=2013-01-01T00:00:00%2B02:00&updated-max=2014-01-01T00:00:00%2B02:00&max-results=50> Luettu 18.3.2013

Osallistujan raportti

Hakukierros: 2012

Leonardo da Vinci -liikkuvuushankkeet

Lomakkeen versio: 1.5 / Adobe Readerin versio: 1.1

TÄMÄ LOMAKE ON TESTIVERSTIO JA AINOASTAAN EUROOPAN KOMISSION/KANSALLISEN TOIMISTON KÄYTTÖÄ VARTEN. EI LEVITYKSEEN!

A. YLEISET TIEDOT

Lähetä raportti asianmukaisesti täytettynä ja allekirjoitettuna oppilaitokseen/organisaatioon 30 päivän kuluessa ulkomaanjakson päättymisestä.

B. LÄHETYSTIEDOT

OHJELMA	ELINIKÄISEN OPPIMISEN OHJELMA
Ala-ohjelma	LEONARDO DA VINCI
Toimintotyyppi	LIKKUVUUS
Toiminto	LEONARDO DA VINCI IVT (Opiskelijoiden liikkuvuus)
Hakukierros	2012

B.1. HANKEEN TIEDOT

Rahoitus sopimuksen numero	2012-1-FI1-LEO01-00019
Hankkeen nimi (maan virallisella kielellä)	Mallihanke
Lähtävä organisaatio	Ammattiopisto Oppija
Osallistujan nimi	Matti Meikalainen
Lähetysten tunnus	203256
Lomakkeen tunnus	4801F98C
Lomakkeen koodi	 4801F98CCD318244

Lomakkeen koodi 4801F98CCD318244
: 2012-10-15 14:31:03. Lähetysnumero: 203256. Lomakkeen tietoja on muutettu viimeisen lähetyksen jälkeen..

Koulutus ja kulttuuri
Elinikäisen oppimisen ohjelma

Osallistujan raportti

Hakukierros: 2012

Leonardo da Vinci -liikkuvuushankkeet

Lomakkeen versio: 1.5 / Adobe Readerin versio: 11

C. LIIKKUVUUSJAKSO

C.1. LIIKKUVUUSJAKSON KOULUTUSALA

Toimiala	A - AGRICULTURE, FORESTRY AND FISHING
Koulutusala	Environmental protection (85)
Koulutustaso	ISCED 3PV - pre-vocational programmes

C.2. ULKOMAANJAKSO - 1

C.2.1. VASTAANOTTAVA ORGANISAATIO

Organisaation nimi (maan virallisella kielellä)	Schule
Organisaation nimi (latinalaisin kirjaimin)	Schule
Kaupunki	
Maa	AT - ITÄVALTA

C.2.2. ULKOMAANJAKSON TIEDOT

Lähtömaa	FI - SUOMI
Kohdema	AT - ITÄVALTA
Lähtöpäivä (pp-kk-vvvv)	10-09-2012
Paluupäivä (pp-kk-vvvv)	07-10-2012
Kesto (viikkoa)	4
Kesto (päivää)	0

C.2.3. KIELET

Valitse valikoista kielet, joita käytit ulkomaanjakson aikana.

DE - Saksa

C.2.4. VALMENNUS

Osallistuitko valmennukseen tai valmentauduitko itsenäisesti ulkomaanjaksoa varten?

Kyllä

Kerro, miten valmistauduit ulkomaanjaksolle? Osallistuitko ylimääräisiin kieliopintoihin? Tutustuitko etukäteen kohdemaan ammattisanastoon ja työkuultuuriin? Miten kohdemaan ja paikan valinta tapahtui?

text

Arvioi, kuinka tyytyväinen olit saamaasi valmennukseen.

Lomakkeen koodi 4801F98CCD318244
: 2012-10-15 14:31:03. Lähetyksen numero: 203256. Lomakkeen tietoja on muutettu viimeisen lähetyksen jälkeen..

Sivu 2 / 9

AIHE	ARVIOINTI
Kielivalmennus auttoi minua selviämään arkipäivän tilanteista. (LangPrepDay)	Paljon/hyvin (Thigh)
Kielivalmennus auttoi minua toimimaan työympäristössäni. (LangPrepArea)	Erittäin paljon/hyvin (Tvhigh)
Valmennus auttoi minua sopeutumaan uuteen ympäristöni. (PrepIntegrInfo)	Erittäin paljon/hyvin (Tvhigh)
Olen tyytyväinen saamaani valmennukseen kokonaisuudessaan. (PrepOverSat)	Täysin (Tot)

Kerro, millaista valmennusta sait ennen ulkomaanjakson alkua? Mitä valmennus sisälsi ja kuka sen järjesti? Mitä käytännön asioita kävitte läpi valmennuksen aikana (sopimus- ja vakuutusasiat, vastuuhenkilöt, asumis- ja matkajärjestelyt, harjoittelu/työssäoppimispaikan käytännöt jne.)? Tutustuitko etukäteen kohdemaan ammattisanastoon ja työkuulturiin? Olitko yhteydessä harjoittelu/työssäoppimispaikkaan ennen lähtöä?

text

C.2.5. SISÄLTÖ

Arvioi ulkomaanjakson sisältöä ja vastaa kysymyksiin.

AIHE	ARVIOINTI
Sain apua sopivan harjoittelu- tai työssäoppimispaikan etsimiseen. (ContFindHost)	Jonkin verran (Tsm)
Ulkomaanjakso oli riittävän pitkä oppimistavoitteiden saavuttamiseksi. (ContTrainNeeds)	Paljon/hyvin (Thigh)
Minulle oli selvää, mitä tehtäviä minulla on ja mitä minun tulisi oppia ulkomaanjakson aikana. (ContExpect)	Erittäin paljon/hyvin (Tvhigh)
Ulkomaanjakso oli riittävän pitkä opiskelutavoitteiden saavuttamiseksi. (ContDurObj)	Paljon/hyvin (Thigh)
Tehtävät vastasivat opiskelu- ja oppimistavoitteitani. (ContActRel)	Paljon/hyvin (Thigh)
Sain käyttööni tarpeelliset ja asianmukaiset työvälineet ja varusteet. (ContEquip)	Jonkin verran (Tsm)
Tiesin, kuka on minun ohjaaja ja kuka suorittaa harjoittelun/työssäoppimisen arvioinnin. (ContMentor)	Erittäin paljon/hyvin (Tvhigh)
Sain tarvittaessa apua lähettävästä oppilaitoksesta/organisaatiosta ulkomaanjakson aikana. (ContSendOrg)	Erittäin paljon/hyvin (Tvhigh)
Olen tyytyväinen ulkomaanjaksooni. (ContOverSat)	Erittäin paljon/hyvin (Tvhigh)

Kerro, miten lähettävä oppilaitos ja vastaanottava oppilaitos/organisaatio valmistelivat ja järjestivät ulkomaanjaksoasi. Miten ja kenen kanssa sovit oppimistavoitteista ja työtehtävistä?

text

Miten itse osallistuit ulkomaanjakson valmisteluun ja järjestelyihin?

text

Kuivalehti harjoittelu/työssäoppimapaikkaa; Millaisia olivat päivittäiset tehtäväsi ja vastasivatko ne ennalta sovitut oppimistavoitteita? Miten yhteistyö ohjaajan ja yhteishenkilöiden kanssa sujui (sekä lähettävässä että vastaanottavassa oppilaitoksessa/organisaatiossa)?

text

C.2.6. HYVÄKSILUKU JA TUNNUSTAMINEN

C.2.6.1. ARVIOINTI

Arvioi ja anna palautetta koskien ulkomaanjakson hyväksilukua ja tunnustamista.

AIHE	ARVIOINTI
Ulkomaan harjoittelu/työssäoppimisjakso oli selkeä osa opiskelemaani tutkintoa. (RecQualif)	Kyllä
Olen tyytyväinen harjoittelu/työssäoppimisjaksooni ulkomailla. (RecOverSat)	Paljon/hyvin (Thigh)

C.2.6.2. TODISTUS

Valitse valikoista ulkomaanjaksoa koskeva oppilaitos/organisaatio ja todistus/hyväksiluku.

ORGANISAATIO	HYVÄKSILUKU/TODISTUS
Ammattiopisto Oppija	Jakso hyväksiluettiin kansallisella tasolla (RecNac)
Ammattiopisto Oppija	Europass-liikkuvuustodistus (Europass_Mob)

Kerro mahdolliset muut kommentit opintojen hyväksilukemisesta ja saamistasi todistuksista.

text

C.2.7. OPPIMISTULOKSET

Arvioi harjoittelun/työssäoppimisjakson oppimistuloksia.

AIHE	ARVIOINTI
Opin uusia työtapoja, tekniikoita ja menetelmiä. (OutNewTechMeth)	Paljon/hyvin (Thigh)
Opin kuinka toisen maan työympäristössä toimitaan. (OutSkills)	Erittäin paljon/hyvin (Tvhhigh)
Osaan ilmaista itseäni paremmin vieraalla kielellä. (OutLangExpress)	Täysin (Tot)
Itseluottamukseni kasvoi. (OutPersonConf)	Täysin (Tot)

FI

Lomakkeen koodi 4801F98CCD818244

: 2012-10-15 14:31:03. Lähetyksen numero: 203256. Lomakkeen tietoja on muutettu viimeisen lähetyksen jälkeen..

Ymmärrän nyt paremmin muita ihmisiä ja kulttuureja. (OutPeopleKnowI)	Erittäin paljon/hyvin (Tvhigh)
Olen aiempaa kiinnostuneempi ammattialastani/koulutuksestani. (OutTrainInterest)	Paljon/hyvin (Thigh)
Voisin tulevaisuudessa harkita työskentelyä ulkomailla. (OutWorkAbroad)	Paljon/hyvin (Thigh)
Harjoittelusta ulkomailla on minulle hyötyä opinnoissani *(jos opinnot vielä jatkuvat). (OutFutureStudy)	Paljon/hyvin (Thigh)
Uskon, että ulkomaanjaksosta on minulle apua työpaikan saamisessa. (OutJobFind)	Paljon/hyvin (Thigh)
Olen tyytyväinen harjoittelun/työssäoppimisjakson sisältöön ja tuloksiin. (OutOverSat)	Täysin (Tot)

Kerro, mitä hyötyä sinulle oli harjoittelusta/työssäoppimisesta ulkomailla ja miten odotat sen vaikuttavan työ- ja yksityiselämääsi?

text

C.2.8. KÄYTÄNNÖN JÄRJESTELYT

Arvioi, miten hyvin ulkomaanjakson järjestelyt onnistuivat ja vastaa kysymyksiin.

ALUE	ARVIO
Allekirjoitin ulkomaanjaksoa koskevan sopimuksen ja ymmärsin sen sisällön. (PractContract)	Kyllä
Yritys, jossa olin harjoittelijana, maksoi minulle työstäni palkkaa/taskurahaa. (PractHostGratuityPay)	Ei
Saamani Leonardo-apuraha kattoi hyvin asumiskulut ja elinkustannukset. (PractSubsGrant)	Erittäin paljon/hyvin (Tvhigh)
Olen tyytyväinen matkajärjestelyihin. (PractTransport)	Täysin (Tot)
Olen tyytyväinen saamaani ulkomaanjaksoa koskevaan vakuutukseen. (PractInsurance)	Täysin (Tot)
Sain riittävästi tietoa koskien sosiaaliturvaani ulkomailla (Eurooppalainen sairausvakuutus kortti tms.). (PractSocialProtect)	Erittäin paljon/hyvin (Tvhigh)
Olen tyytyväinen saamaani henkilökohtaista turvallisuutta koskevaan tietoon ja tukeen. (PractSafety)	Paljon/hyvin (Thigh)
Olen tyytyväinen saamaani apuun harjoitteluun/työskentelyyn liittyvissä käytännön asioissa. (PractPract)	Paljon/hyvin (Thigh)
Sain mahdollisuuden tutustua paikalliseen elämään ja ihmisiin. (PractLocalLife)	Täysin (Tot)
Olen tyytyväinen lähettävältä organisaatiolta saamaani tukeen ulkomaanjaksoon liittyvissä käytännön asioissa. (PractSendSupp)	Paljon/hyvin (Thigh)
Olen tyytyväinen minut vastaanottaneen oppilaitoksen/organisaation/yrityksen tukeen käytännön järjestelyissä. (PractHostSupp)	Jonkin verran (Tsm)
Olen kokonaisuudessaan tyytyväinen apurahaan, jonka sain Leonardo-ohjelmasta. (PractLeoFinSupp)	Täysin (Tot)

Mitä käytännön järjestelyjä oppilaitos/organisaatio teki ulkomaanjaksoasi varten; matkajärjestelyt, vakuutus, asuminen, paikalliset kuljetukset jne.

Koulutus ja kulttuuri
Elinikäisen oppimisen ohjelma

Osallistujan raportti

Hakukierros: 2012

Leonardo da Vinci -liikkuvuushankkeet

Lomakkeen versio: 1.5 / Adobe Readerin versio: 11

text

Kerro edelliseen kysymykseen liittyen, miten kulut maksettiin? Kerro mahdollisista rahankäyttöön liittyvistä ongelmista ja miten ne ratkaistiin?

text

Kerro, miten vietit vapaa-aikanasi? Järjestettiinkö opiskelijoille yhteistä vapaa-ajanohjelmaa? Oliko sinulla mahdollisuus tavata paikallisia opiskelijoita vapaa-aikanasi?

text

Lomakkeen koodi 4801F98CCD018244
: 2012-10-15 14:31:03. Lähetysnumero: 203256. Lomakkeen tietoja on muutettu viimeisen lähetyksen jälkeen..

FI

Sivu 6 / 9

Koulutus ja kulttuuri
Elinikäisen oppimisen ohjelma

Osallistujan raportti

Hakukierros: 2012

Leonardo da Vinci -liikkuvuushankkeet

Lomakkeen versio: 1.5 / Adobe Readerin versio: 11

D. KOKEMUKSET

D.1. ONGELMIEN KÄSITTELY

Millaisia ongelmia kohtasit ulkomaanjakson aikana? Miten ongelmat ratkaistiin?

text

D.2. KOMMENTIT JA EHDOTUKSET

Mitä haluaisit kertoa muille, jotka suunnittelevat harjoittelua ulkomailla? Suositteletko ulkomaille lähtemistä?

text

Miten muuttaisin tai parantaisin ulkomaanharjoittelua?

text

Lomakkeen koodi 4801F98CCD818244
: 2012-10-15 14:31:03. Lähetysnumero: 203256. Lomakkeen tietoja on muutettu viimeisen lähetyksen jälkeen..

Sivu 7 / 9

Koulutus ja kulttuuri
Elinikäisen oppimisen ohjelma

Osallistujan raportti

Hakukierros: 2012

Leonardo da Vinci -liikkuvuushankkeet

Lomakkeen versio: 1.5 / Adobe Readerin versio: 11

E. TIETOSUOJALAUSEKE

HENKILÖTIETOJEN SUOJELU

Hakemus käsitellään tietokoneella. Kaikki henkilötiedot (nimet, osoitteet, CV:t jne.) käsitellään Euroopan parlamentin ja neuvoston 18. joulukuuta 2000 yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta antaman asetuksen (EY) N:o 45/2001 mukaisesti. Hakemuksen arvioinnissa välttämättömät hakijoiden antamat tiedot käsitellään yksinomaan tätä tarkoitusta varten kyseisestä ohjelmasta vastaavassa osastossa. Henkilötiedot voidaan lähettää hakijalle tämän pyynnöstä korjattaviksi tai täydennettäväksi. Näitä tietoja koskevat kysymykset on lähetettävä siihen kansalliseen toimistoon, johon lomake on palautettava. Edunsaajat voivat milloin tahansa tehdä henkilötietojensa käsittelystä kantelun Euroopan tietosuojeluvaltuutetulle.

<http://www.edps.europa.eu/>

F. APURAHANSAAJAN VAKUUTUS JA ALLEKIRJOITUS

Minä, allekirjoittanut vakuutan täten, että tiedot ovat oikeita ja todenmukaisia.

Paikka: _____ Aika: _____

Nimi: _____

Allekirjoitus: _____

Lomakkeen koodi 4801F98CCD318244

: 2012-10-15 14:31:03. Lähetysnumero: 203256. Lomakkeen tietoja on muutettu viimeisen lähetyksen jälkeen..

Sivu 8 / 9

Koulutus ja kulttuuri
Elinikäisen oppimisen ohjelma

Osallistujan raportti

Hakukierros: 2012

Leonardo da Vinci -liikkuvuushankkeet

Lomakkeen versio: 1.5 / Adobe Readerin versio: 11

G. LOMAKKEEN LÄHETYS

Ennen lomakkeen lähettämistä, validoi eli tarkista, että lomakkeen kaikki pakolliset kentät on täytetty. Huomaa, että vain lomakkeen viimeisin versio tulee lähettää sähköisesti.

G.1. TIETOJEN TARKISTUS

Pakollisten kenttien validointi.

G.2. LÄHETYKSEN YHTEENVETO

Tässä taulukossa on lisätietoja (lokitietoja) kaikista lomakkeen lähetyksistä, mikä on tärkeää kansallisille toimistoille erityisesti silloin, kun lomake on lähetetty useaan kertaan.

Numero	Aika	Tapahtuma	Lomakkeen koodi	Tila
1	2012-10-15 14:31:03	Sähköinen lähetyks	4801F98C0CFE1DFE	OK (203256)

G.3. VAKIOLÄHETYSTAPA

Lähetyks verkossa (vaatii Internet-yhteyden)

Lähetyksen tila	OK
Lähetyksnumero (ID)	203256
Lähetyksaika (Bryssel)	2012-10-15 14:31:03
Lomakkeen koodi	4801F98C0CFE1DFE

Lomakkeen lähettäminen onnistui.

Lomakkeen koodi 4801F98CCD318244
: 2012-10-15 14:31:03. Lähetyksnumero: 203256. Lomakkeen tietoja on muutettu viimeisen lähetyksen jälkeen..

Sivu 9 / 9